

UCHWAŁA NR 38/2003
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu
z 26 marca 2003 roku

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z rocznego wykonania ramowego
planu pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w tym
planu kontroli za 2002 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy z 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.) Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu uchwala, co następuje:

§ 1.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu przyjmuje sprawozdanie z wykonania rocznego ramowego planu pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu za 2002 rok, stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.



Przewodniczący Kolegium
Regionalnej Izby Obrachunkowej
we Wrocławiu

/ - / dr Bogdan Cybulski

Sprawozdanie
z wykonania ramowego planu pracy
Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu
za 2002 rok

Ramowy plan pracy na 2002 rok został przyjęty uchwałą Kolegium Izby Nr 5/2002 z dnia 16 stycznia 2002 r. Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, przedstawiono odrębne sprawozdanie z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej. Wykonanie pozostałych zadań określonych w pkt 5 z art. 18 ust. 1 wymienionej wyżej ustawy, prezentuje niniejsze sprawozdanie.

I. Działalność nadzorcza Izby

1. Wyniki badania uchwał organów jednostek samorządu terytorialnego

W 2002 roku Kolegium Izby w toku 24 posiedzeń zbadało 6180 uchwał organów jednostek samorządu terytorialnego oraz związków międzygminnych, tj. o 694 uchwały mniej (czyli o 10%) niż w roku poprzednim.

Udział Zespołów Izby w prowadzonej działalności nadzorczej
w latach od 2000 do 2002 r.

Wyszczególnienie	Liczba nadzorowanych jst i związków międzygminnych		Liczba zbadanych uchwał						Dynamika %	
	2002	%	2000	%	2001	%	2002	%	6:4	8:6
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
RIO razem, z tego:	208	100	6075	100	6874	100	6180	100	113	90
- Wrocław	76	37	2237	37	2703	39	2325	37,6	121	86
- Jelenia Góra	48	23	1471	24	1585	23	1466	23,7	108	92
- Legnica	46	22	1333	22	1369	20	1300	21,1	103	95
- Wałbrzych	38	18	1034	17	1217	18	1089	17,6	118	89

Szczegółowy wykaz rodzajów uchwał, które w 2002 r. były przedmiotem postępowania nadzorczego oraz podjęte rozstrzygnięcia przedstawiono w załączonym zestawieniu Nr 1.

Wyniki przeprowadzonego postępowania nadzorczego Kolegium Izby
w latach 2001 i 2002

Lp	Wyniki badania nadzorczego	Liczba uchwał		Dynamika %
		2001	2002	4:3
1	2	3	4	5
1.	Ogółem, z tego:	6874	6180	90
2.	- bez naruszenia prawa	6172	5682	92
3.	- z naruszeniem prawa, z tego:	702	490	70
	a) z nieistotnym naruszeniem	535	419	78
	b) wszczęte postępowanie umorzono	3	6	200
	c) unieważniono, z tego:	145	65	45
	- w części	79	22	28
	- w całości	66	43	65
4.	Stwierdzenie niezgodności z prawem	19	8	42

Dane ustalone w powyższym zestawieniu potwierdzają w 2002 r. poprawę działań uchwałodawczych organów jednostek samorządu terytorialnego i związków międzygminnych w porównaniu ze stanem z roku 2001. Udział uchwał podjętych w 2002 r. bez naruszenia prawa wynosił 92% liczby uchwał ogółem i tym samym był o 2 punkty procentowe wyższy aniżeli w 2001 r. (90%). Udział uchwał podjętych w 2002 r. z istotnym naruszeniem prawa na poziomie 13% był w porównaniu do danych za 2001 roku (21%) znacznie niższy. W 2002 r. wzrosła do 6 – ze stanu 3 w 2001 r. – liczba uchwał względem których umorzono wszczęte postępowanie nadzorcze, w wyniku wyeliminowania stwierdzonych naruszeń prawa przez organy, które uchwały podjęły.

**Struktura uchwał zbadanych przez Izbę w latach 2001 i 2002
w podziale na stopnie nadzorowanych jednostek samorządu
terytorialnego
i związki międzygminne**

Wyszczególnienie	Liczba uchwał		% 3:2	2002 r. – wyniki postępowania nadzorczego					
	2001	2002		bez naruszenia prawa	nieistotne naruszenie prawa	- nieważność			inne roszczy - gnięcia
						razem (8+9)	w części	w całości	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 ^{x)}
Ogółem, z tego:	6874	6180	90	5682	419	65	22	43	8 (6)
- gminy	5692	5014	88	4615	340	50	16	34	4 (5)
- powiaty	839	785	94	708	65	11	4	7	1
- m. na prawach powiatu	223	245	110	233	7	3	2	1	2
- woj. samorządowe	45	68	151	67	1	-	-	-	-
- związki międzygminne	86	68	79	59	6	1		1	1 (1)

x) W kolumnie 10 ujęto uchwały podjęte w 2001 r., względem których postępowanie nadzorcze ze wskazaniem niezgodności z prawem zakończono w 2002 r. Uchwały te utraciły z dniem 31 grudnia 2001 r. moc prawną a stwierdzenie ich nieważności stało się bezprzedmiotowe. Natomiast wielkości wyodrębnione w nawiasach określają liczbę uchwał, względem których wszczęte postępowanie nadzorcze w związku z usunięciem nieprawidłowości przez organy które je podjęły, umorzono.

Z łącznej liczby zbadanych w 2002 r. uchwał, na uchwały organów gmin przypada 81%, powiatów 13%, miast na prawach powiatu 4% oraz na województwo samorządowe i związki międzygminne po 1%. W największym stopniu odnotowano w 2002 r. poprawę działań uchwałodawczych organów gmin (o 3 punkty procentowe) i powiatów (o 1 punkt).

2. Ważniejsze naruszenia prawa w wybranych rodzajach uchwał poddanych badaniu nadzorczemu w latach 2001 i 2002.

Dane zawarte w zestawieniu 1 pozwoliły ustalić udział wybranych rodzajów uchwał zbadanych w latach 2001 i 2002, jak niżej:

Lp .	Wyszczególnienie	2001 r.		2002 r.		Dynamika % (5:3)
		liczba	%	liczba	%	
1	2	3	4	5	6	7
	Ogółem, z tego w sprawie:	6874	100	6180	100	89,9
1.	- budżetu	206	3	206	3,3	100
2.	- zmiany budżetu	4040	58,7	4034	65,3	99,9
3.	- absolutorium dla zarządu	206	3	207	3,3	100,5
4.	- zaciągania zobowiązań długoterminowych (emisje obligacji, zaciąganie kredytów, pożyczek i udzielanie poręczeń)	381	5,5	321	5,2	84,3
5.	- zasad przyznawania dotacji dla jednostek organizacyjnych jst	41	0,6	30	0,5	73,2
6.	- zasad przyznawania dotacji dla	58	0,8	31	0,5	53,4

	podmiotów niepublicznych					
7.	- podatków i opłat lokalnych	1702	25	1130	18,3	66,4
8.	- pozostałe	240	3,4	221	3,6	92,1

W wyniku przeprowadzonego postępowania nadzorczego **uchwał budżetowych** Kolegium Izby nie stwierdziło w 2002 r. istotnego naruszenia prawa. Ponad 52% uchwał podjęto bez naruszenia prawa, a pozostałe z nieistotnym naruszeniem prawa. W dwu przypadkach stwierdzono istotne naruszenia prawa, które w wyniku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego zostało przez organ, który uchwałę podjął usunięte, co było podstawą umorzenia wszczętego postępowania i uznania uchwał za zgodne z prawem. Do najczęściej stwierdzonych nieistotnych naruszeń prawa można zaliczyć:

- 1) błędy formalne wyrażające się błędami rachunkowymi, brakiem spójności między zapisami w części normatywnej uchwały a jej załącznikami, nieprawidłowym nazewnictwem itp.,
- 2) błędy w podstawie prawnej,
- 3) nieprawidłowe określenie terminu wejścia w życie uchwały,
- 4) błędy w stosowaniu klasyfikacji budżetowej,
- 5) niezachowanie uszczegółowienia prognozowanych w budżecie dochodów (art. 124 ust. 1 pkt 1 ufp.) poprzez niewskazanie dochodów wg źródeł i działów,
- 6) niewyodrębnienie w budżecie zadań obligatoryjnych (np. prowadzenie bibliotek, nieujęcie odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odpisów na izby rolnicze, zleconych zadań inwestycyjnych finansowanych dotacją z budżetu państwa),
- 7) nieustalenie deficytu budżetu i niewskazanie źródeł jego sfinansowania,
- 8) nieprawidłowe określenie źródeł spłaty zaciągniętych kredytów i pożyczek,
- 9) brak prognozy kwoty długu lub błędne jej ustalenie,
- 10) nieokreślenie w części normatywnej uchwały wielkości wydatków nie znajdujących pokrycia w dochodach,
- 11) nieokreślenie w części normatywnej uchwały zakresu i kwot dotacji przedmiotowej dla zakładów budżetowych (art. 124 ust. 1 pkt 8 ufp.),
- 12) dokonywanie upoważnień niezgodnych z unormowaniami prawnymi.

Należy nadmienić, że w 2002 r. liczba uchwał budżetowych podjętych bez naruszenia prawa wzrosła o 33, czyli 44% w porównaniu ze stanem z 2001 r.

W **uchwałach zmieniających budżet** w toku jego wykonywania 93% stanowiły uchwały podjęte bez naruszenia prawa, co stanowi zachowanie poziomu z roku poprzedniego. Zwiększeniu o 100% uległ natomiast udział uchwał unieważnionych w części i całości. Unieważnione w całości zostały 2 uchwały, z tego:

- uchwała rady gminy (Miasto Kłodzko) w związku z niezrównoważeniem budżetu i nieokreśleniem źródeł sfinansowania deficytu,
- uchwała zarządu powiatu (Starostwo Zgorzeleckie) w wyniku bezprawnego wprowadzenia do budżetu po stronie dochodów i wydatków środków z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Unieważnienie uchwał w części orzeczono w 6 przypadkach, z tego 4 dotyczą gmin i miast na prawach powiatu a 2 powiatów. Przyczyny unieważnienia uchwał w części były następujące:

- 1) zmniejszenie w uchwale rady gminy wydatków na zadania związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i zwiększenie o tę kwotę wydatków na administrację publiczną z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu samochodu operacyjnego dla komendy policji (art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi),
- 2) zwiększenie w uchwale zarządu wydatków z tytułu zwiększenia planu dochodów wynikających ze zmiany kwot subwencji z podziału rezerw (naruszenie kompetencji określonej w art. 128 ust. 1 pkt 3 ufp.),
- 3) przeniesienie uchwałą zarządu planowanych dochodów między działami (naruszenie art. 18 ust. 2 pkt 4 ustawy o samorządzie gminnym),
- 4) przeniesienie uchwałą zarządu wydatków między działami (naruszenie art. 128 ust. 2 pkt 1 ufp.),
- 5) wprowadzenie uchwałą zarządu powiatu zmian budżetu i układu wykonawczego budżetu w części dotyczącej zwiększenia wydatków w dziale 600 z przeznaczeniem na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń wobec ich niezgodności z uchwałą w sprawie zmiany budżetu (art. 124 ust. 1 pkt 2 lit. „a” ufp.),

- 6) wprowadzenie zmian uchwałą zarządu powiatu w części dotyczącej przeznaczenia dotacji celowej z budżetu państwa na realizację zadań własnych (art. 61b ust. 2 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego) – bez pozytywnej opinii Komisji właściwej do spraw budżetu.

Ilość uchwał w sprawie zmian budżetu podjęta w 2002 r. utrzymała się na poziomie zbliżonym do roku poprzedniego (4034). Udział uchwał podjętych bez naruszenia prawa (93%) wzrósł o 2 punkty procentowe w porównaniu ze stanem z roku poprzedniego.

Nieistotne naruszenia prawa stwierdzono w 269 uchwałach, tj. o 39 uchwał poniżej poziomu z 2001 r. Polegały one w większości na błędnym zastosowaniu klasyfikacji budżetowej. Do innych uchybień prawa należy zaliczyć:

- 1) błędy rachunkowe i niezgodności kwot dochodów i wydatków ogółem oraz przychodów i rozchodów budżetu,
- 2) niekompletność danych w załącznikach do uchwały,
- 3) niekompletność powołanych unormowań w podstawie prawnej lub bezzasadne powołanie przepisów nie regulujących przedmiotu podejmowanych uchwał,
- 4) przekroczenie terminu przedłożenia uchwał organowi nadzoru,
- 5) nieprawidłowe określenie terminu wejścia w życie uchwały,
- 6) nieprecyzyjne sformułowanie deficytu budżetu i niedoboru środków,
- 7) brak określenia przeznaczenia utworzonej nadwyżki budżetowej,
- 8) brak zaktualizowanego załącznika dotyczącego prognozy kwoty długu,
- 9) brak zaktualizowanego załącznika dotyczącego przychodów i rozchodów związanych z finansowaniem deficytu budżetu,
- 10) brak zaktualizowanego wykazu zadań inwestycyjnych,
- 11) wprowadzenie do budżetu kwot części rekompensującej subwencji ogólnej niezgodnej z wykazami Ministerstwa Finansów,
- 12) naruszenie kompetencji przez organ stanowiący poprzez wprowadzenie zmian w planie finansowym środka specjalnego,
- 13) niezachowanie przez radę unormowań art. 128 ust. 1 pkt 2 ufp. w zakresie upoważnienia zarządu do przenoszenia wydatków z rezerw budżetowych,
- 14) bezzasadne dokonanie przez radę zmian w planach finansowych zakładów budżetowych,
- 15) nieprawidłowe ujęcie w budżecie pożyczki krótkoterminowej i niewłaściwe zaplanowanie jej spłaty.

Należy też zauważyć, że znaczna część wymienionych nieistotnych naruszeń prawa została przez organy które je podjęły, wyeliminowane w wyniku wskazań przekazanych przez Izbę na piśmie.

Z łącznej liczby 208 nadzorowanych w 2002 r. jednostek samorządu terytorialnego i związków międzygminnych, procedury absolutoryjne przeprowadzono w 207 jednostkach. W jednej gminie (Jedlina Zdrój), ze względu na funkcjonowanie zarządu komisarycznego brak było podstaw do prowadzenia procedury absolutoryjnej. Z ogólnej liczby **207 uchwał w sprawie absolutorium**, 205 uchwał czyli 99% zostało podjętych bez naruszenia prawa. Pozostałe dwie uchwały podjęte z istotnym naruszeniem prawa zostały unieważnione w całości. Przedmiotem udzielenia absolutorium były 203 uchwały, z których jedna została podjęta z istotnym naruszeniem prawa i w wyniku przeprowadzonego przez Kolegium postępowania nadzorczego unieważniona. Natomiast z 4 uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium trzy zostały podjęte bez naruszenia prawa, a jedną z istotnym naruszeniem prawa również unieważniono.

Przyczyny unieważnienia uchwał w sprawie absolutorium:

- 1) uchwałę rady w sprawie udzielenia absolutorium uznano za nieważną w związku z niezachowaniem obowiązujących zasad i trybu głosowania określonych w art. 18a ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym. Zamiast wniosku komisji rewizyjnej w sprawie nieudzielenia absolutorium poddano głosowaniu wniosek o udzielenie absolutorium, a wynik przeprowadzonego głosowania określił jego udzielenie. Przedstawiony stan faktyczny stanowił o stwierdzeniu przez Kolegium nieważności uchwały w sprawie udzielenia absolutorium,
- 2) uchwałę w sprawie nieudzielenia absolutorium dla zarządu miasta uznano za nieważną w wyniku poprzedzenia głosowania w sprawie absolutorium, rozpatrzeniem sprawozdania

zarządu w aspekcie dokonania negatywnej oceny kadencji zarządu, a nie przeprowadzenia dyskusji i oceny wykonania budżetu za 2001 rok. W dokonanej ocenie pracy zarządu przeważały takie problemy, jak brak aktualizacji planu zagospodarowania przestrzennego, brak strategii rozwoju gminy, nieprzeprowadzenie reorganizacji urzędu miasta, zła praca urzędników i brak nadzoru inwestorskiego nad realizowanymi zadaniami inwestycyjnymi. Głosowanie wniosku komisji rewizyjnej o udzielenie absolutorium, przeprowadzone po bezpodstawnej ocenie kadencji zarządu, nie uwzględniającej oceny wykonania budżetu za 2001 rok, nie uzyskało bezwzględnej większości. Z protokołu sesji absolutoryjnej wynikało również, że głosowaniu poddano powtórnie projekt uchwały w sprawie udzielenia absolutorium. W związku z przedstawionym stanem faktycznym Kolegium uznało za niedopuszczalne dwukrotne głosowanie w sprawie absolutorium, bez uprzedniego rozpatrzenia sprawozdania z wykonania budżetu za rok sprawozdawczy.

Uchwał w sprawie zaciągania zobowiązań długoterminowych nadzorowane jednostki podjęły w 2002 r. łącznie 321, czyli o 60 uchwał mniej niż w roku poprzednim. Dotyczyły one:

- emisji obligacji komunalnych (15 uchwał),
- zaciągania pożyczek i kredytów długoterminowych (249),
- udzielania poręczeń majątkowych (57).

Z ogólnej liczby uchwał w sprawie zaciągnięcia w 2002 r. zobowiązań 91% czyli identycznie jak w roku poprzednim, podjęto bez naruszenia prawa. Liczba 18 uchwał podjętych z istotnym naruszeniem prawa, skutkującym ich unieważnieniem w całości, dotyczyła w 1 przypadku emisji obligacji, w 11 zaciągania pożyczek i kredytów oraz w 6 udzielenia poręczeń majątkowych.

Przyczynę unieważnienia uchwały rady miasta **w sprawie emisji obligacji komunalnych** stanowiło naruszenie art. 58 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym w związku z nieprawidłowo przeprowadzonym trybem głosowania.

Unieważnione **uchwały w sprawie zaciągnięcia pożyczek i kredytów** (11) dotyczyły w 10 przypadkach gmin i 1 związku międzygminnego. Do przyczyn ich unieważnienia należy zaliczyć:

- 1) zaciąganie kredytu lub pożyczki na zadania inwestycyjne przewidywane do rozpoczęcia w następnym roku budżetowym (4 przypadki) i stanowiły one naruszenie art. 48 ust. 1 pkt 2 i art. 49 ust. 1 ufp.,
- 2) zaciąganie kredytu w przypadku niewystąpienia deficytu budżetu oraz nieokreślenia w uchwale budżetowej kwoty wydatków nie znajdujących pokrycia w dochodach (5 przypadków),
- 3) brak aktualnej prognozy kwoty długu, uniemożliwiającej wydanie opinii o możliwości sfinansowania deficytu oraz prawidłowości prognozy kwoty długu (naruszenie art. art. 113, 114 i 115 ufp.),
- 4) brak określenia kwoty zaciągniętego kredytu i źródeł dochodów, z których zobowiązania te zostaną pokryte (naruszenie art. 58 ust. 1 w związku z art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. „c” ustawy o samorządzie gminnym) oraz zastosowanie nieprawidłowego trybu głosowania,
- 5) podjęcie przez zgromadzenie związku uchwały w sprawie zaciągnięcia kredytu obrotowego w rachunku bieżącym na pokrycie występującego w ciągu roku niedoboru budżetu w związku z naruszeniem kompetencji zarządu związku (upoważnienie zarządu udzielone przez zgromadzenie w uchwale budżetowej).

Uchwały w sprawie udzielenia poręczeń majątkowych, unieważnione w wyniku przeprowadzonego postępowania nadzorczego Kolegium, zostały podjęte przez rady powiatów (6). Przedmiotem tych poręczeń był zamiar zaciągnięcia kredytów długoterminowych przez samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, dla których powiaty są organem założycielskim. Realizację prawa jest do udzielenia przedmiotowych poręczeń, ograniczały przepisy normujące wykonywanie budżetu, w tym w szczególności zaplanowanie wydatków z tytułu udzielonych poręczeń (naruszenie art. 52 ust. 1 ufp. w związku z art. 28 ust. 1, art. 29 ust. 6, art. 113, art. 124 ust. 1 pkt 2, art. 126 ust. 3 ufp.).

W 2002 r. organy stanowiące jest podjęły 30 **uchwał w sprawie określenia zakresu i zasad przyznawania dotacji dla jednostek organizacyjnych**, z których 3 zostały podjęte z istotnym naruszeniem prawa, skutkującym ich unieważnieniem w całości. W odniesieniu do 2 uchwał, w wyniku nieokreślenia jednostkowych stawek dotacji przedmiotowych, naruszono art. 117 ust. 1 i 3 ufp, natomiast w trzeciej uchwale nie określono

mocy obowiązującej i nie wskazano obowiązku jej ogłoszenia w wojewódzkim dzienniku urzędowym (art. 4 ust. 1 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych).

Dla celów porównawczych podaje się, że w 2001 r. podjęto 41 uchwał określających zakres i zasady przyznawania dotacji dla jednostek organizacyjnych jst, względem których nie stwierdzono naruszenia prawa.

Uchwał określających tryb postępowania o udzielenie dotacji i sposób jej rozliczania przez podmioty nie zaliczane do sektora finansów publicznych zbadano 31, tj. o 27 uchwał mniej niż w roku 2001. W wyniku przeprowadzonego postępowania nadzorczego, stwierdzono w odniesieniu do 9 uchwał istotne naruszenie prawa, w wyniku czego 5 uchwał unieważniono w całości a 4 w części.

Przyczyny stwierdzenia nieważności uchwał:

- 1) niewłaściwe określenie wejścia w życie,
- 2) bezprzedmiotowość uchwały,
- 3) uzależnienie udzielenia dotacji dla szkół i przedszkoli niepublicznych od spełnienia dodatkowych warunków (np. adres stałego zameldowania dziecka),

W 2002 r. organy nadzorowanych jednostek podjęły 1130 **uchwał w sprawie podatków i opłat lokalnych**, czyli o 572 uchwały mniej niż w roku poprzednim. W tej grupie uchwał stwierdzono relatywnie najwyższy – 21 uchwał, co stanowi 2% - udział uchwał podjętych z istotnym naruszeniem prawa, z tego w 11 przypadkach stwierdzono nieważność w całości a w 10 nieważność w części.

Przyczyny orzeczenia nieważności uchwał w sprawie podatków i opłat lokalnych:

- 1) bezpodstawne uchwalenie prowizji z tytułu inkasa podatku od środków transportowych, czynszu dzierżawnego oraz opłat za wystawione świadectwa miejsca pochodzenie zwierząt,
- 2) uchwalenie zmian wysokości stawek podatku od środków transportowych i podatku od nieruchomości w trakcie trwania roku podatkowego,
- 3) określenie zróżnicowanych stawek opłaty targowej wyodrębniających niższe stawki dla mieszkańców stałych i wyższe dla pozostałych przedsiębiorców,
- 4) ustalenie opłaty targowej w formie abonamentu lub opłaty miesięcznej,
- 5) zastosowanie zwolnień w podatku od nieruchomości wobec przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy na terenie gminy w przypadku braku opinii organu nadzorującego udzielanie pomocy publicznej, tj. Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
- 6) uchwalenie zwolnień w podatku od nieruchomości niezgodnie z obowiązującymi przepisami prawa,
- 7) określenie stawek opłaty administracyjnej dla czynności objętych opłatą skarbową oraz przekroczenie wysokości stawek określonych w obowiązujących przepisach,
- 8) niewłaściwe określenie wejście w życie.

Należy również zauważyć, że część uchwał w sprawie podatków i opłat lokalnych (32) została podjęta z nieistotnym naruszeniem prawa, do których można zaliczyć w szczególności:

- 1) nieuchwalenie stawek podatku dla tych rodzajów środków transportowych, które aktualnie nie występują w prowadzonej w gminie ewidencji,
- 2) nieprecyzyjne sformułowanie podmiotu lub przedmiotu wprowadzonego zwolnienia podatkowego,
- 3) nieprecyzyjne określenie terminu wejścia w życie uchwały.

W grupie uchwał pozostałych (189) uwzględniono uchwały w sprawie:

- 1) udzielania przez zarząd upoważnień kierownikom jednostek organizacyjnych do przenoszenia planowanych wydatków budżetowych,
- 2) określenia maksymalnej wysokości pożyczek i poręczeń udzielanych przez zarząd w roku budżetowym,
- 3) restrukturyzacji należności publicznych stanowiących dochody budżetu gminy od przedsiębiorców,
- 4) przyjęcia dotacji z NFOŚiGW,
- 5) zakresu i formy informacji z wykonania budżetu za I półrocze,
- 6) wydatków niewygasających w roku budżetowym.

Spośród wymienionych uchwał najliczniejszą grupę stanowią **uchwały o wydatkach niewygasających** (53). Nadzorem w 2002 r. objęte były uchwały podjęte w 2001 r. i dotyczące budżetu tego roku oraz uchwały podjęte w roku 2002 w zakresie wydatków budżetowych tegoż roku.

W odniesieniu do 4 uchwał w sprawie wydatków niewygasających podjętych w 2001 r., Kolegium Izby w postępowaniu nadzorczym przeprowadzonym w 2002 r., stwierdziło ich niezgodność z prawem z powodu naruszenia art. 130 ufp. Niezgodności te wyrażały się w nieprecyzyjnym określeniu kwoty wydatków, które nie wygasły z upływem 2001 r., brakiem planu finansowego tych wydatków w podziale na działy i rozdziały klasyfikacji wydatków z wyodrębnieniem wydatków majątkowych i niewyodrębnieniu środków finansowych na subkoncie podstawowego rachunku bankowego jednostki.

Wobec utraty przez badane uchwały mocy obowiązującej z dniem 31 grudnia 2001 r., stwierdzenie ich nieważności w części stało się bezprzedmiotowe wobec już wywołanych, nieodwracalnych skutków prawnych i finansowych. W takiej sytuacji, w związku z art. 158 § 2 kpa, Kolegium podjęło uchwały o stwierdzeniu istotnego naruszenia prawa.

Ponadto z rozstrzygnięć nadzorczych na uwagę zasługują:

- 1) uchwała rady miejskiej w sprawie stanowiska dotyczącego określenia kolejności realizacji inwestycji drogowych w gminie, wobec naruszenia art. 30 ust. 2 pkt 4 ustawy o samorządzie gminnym (naruszenie kompetencji zarządu),
- 2) uchwała rady miejskiej w sprawie umieszczenia w budżecie gminy zadania dotyczącego odbudowy drogi gminnej wobec istotnego naruszenia art. 52 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym (naruszenie kompetencji).
3. Ustalenie przez Kolegium Izby budżetów dla jst w przypadku ich nieuchwalenia przez organ stanowiący w terminie do 31 marca roku budżetowego.

W 2002 r. organy stanowiące nadzorowanych jst podjęły uchwały budżetowe w obowiązującym terminie, a zatem nie wystąpiły okoliczności zobowiązujące Regionalną Izbę Obrachunkową w terminie do 30 kwietnia roku budżetowego do ustalenia budżetu jst w zakresie obowiązkowych zadań własnych oraz zadań zleconych.

4. Rozpatrywanie przez Kolegium Izby zastrzeżeń organów jednostek kontrolowanych do wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych.

W 2002 roku Kolegium Izby rozpatrywało zastrzeżenia trzech powiatów wniesione zgodnie z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, do wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych.

Powiat Trzebnicki

Zastrzeżenia Zarządu Powiatu Trzebnickiego do wniosków nr 1, 2, 3, 6, 10 i 14 zawartych w wystąpieniu pokontrolnym z 28 stycznia 2002 roku znak: WK.0913/P-20/K-55/01 dotyczących:

- niezwłocznego doprowadzenia treści Regulaminu Organizacyjnego Starostwa do zgodności z przepisami art. 35 ust. 1 ustawy z 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz.U. z 2002 r. nr 142, poz.1592)
- wprowadzenia do stosowania procedur kontrolnych w sposób określony przepisami art. 35c ustawy o finansach publicznych
- podjęcia działań zmierzających do podpisania aneksu do umowy z Bankiem PKO BP na prowadzenie rachunku bankowego powiatu, rozszerzającego zakres świadczonych przez bank usług o usługi dodatkowe oferowane w złożonej przez bank ofercie (zastrzeżenia dotyczyły w istocie wskazanych w protokole kontroli i wystąpieniu pokontrolnym nieprawidłowości, nie odnosiły się natomiast do treści sformułowanego w tym zakresie wniosku pokontrolnego)
- zaniechania praktyki zabezpieczania kredytów zaciąganych przez Powiat w formie udzielania bankom nieodwołalnego upoważnienia do dysponowania rachunkiem bieżącym powiatu
- pełnego przestrzegania, przy zbywaniu nieruchomości powiatowych, przepisów art. 41 ust. 1 ustawy z 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity: Dz.U. z 2000 roku nr 46, poz. 543) oraz § 26 pkt 2 i § 9 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 13 stycznia 1998 roku w sprawie określenia szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania przetargów na zbycie nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa lub gminy (Dz.U. nr 9, poz. 30)
- dokonywania zamówień publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem art. 3 ust. 2 oraz art. 27a i 27b ustawy o zamówieniach publicznych – w zakresie dotyczącym zakazu dzielenia zamówienia publicznego oraz warunków, jakie musi spełniać oferta i konsekwencji uznania oferty za nieważną (zastrzeżenia były w istocie polemiką w zakresie interpretacji nieprzytoczonego we wniosku pokontrolnym art. 27a pkt 2 ustawy, który to przepis został skreślony na podstawie art. 1 pkt 23a ustawy z 22

czerwca 2001 roku o zmianie ustawy o zamówieniach publicznych (Dz.U. nr 76, poz.813).

Uchwałą Kolegium RIO z 6 marca 2002 roku nr 30/2002 zastrzeżenia do wniosków pokontrolnych **nr 1, 6 i 10 zostały oddalone**, do wniosku **nr 2 zostały uwzględnione**, a rozpatrzenie zastrzeżeń do wniosków **nr 3 i 14 uznano za bezprzedmiotowe**.

Powiat Zgorzelecki

Zastrzeżenia Zarządu Powiatu Zgorzeleckiego do wniosków nr 15 i 25 zawartych w wystąpieniu pokontrolnym z 18 lutego 2002 r. nr WK.0913/P-25/K-53/01 dotyczących:

- podjęcia działań mających na celu dokonanie zwrotu do budżetu powiatu nienależnie wypłaconych środków pieniężnych w kwocie 1.290,00 zł z tytułu błędnie wypełnionej SIWZ, w związku z remontem nawierzchni drogi nr 12385 Wrociszów,
- wyeliminowania pozostałych nieprawidłowości szczegółowo opisanych w protokole kontroli.

Uchwałą Kolegium RIO z 3 kwietnia 2002 r. nr 39/2002 zastrzeżenia do wniosku nr 15 zostały uwzględnione, a rozpatrzenie zastrzeżenia do wniosku nr 25 uznano za bezprzedmiotowe.

Powiat Lwówecki

Zastrzeżenia Zarządu Powiatu do wniosku nr 11 zawartego w wystąpieniu pokontrolnym Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu z 6 sierpnia 2002 roku znak: WK.0913/P-12/K-24/02 dotyczącego:

- przestrzegania w toku wykonywania budżetu zasad gospodarki finansowej, określonych w art. 28 ustawy o finansach publicznych oraz spowodowania zwrotu do budżetu powiatu środków pieniężnych wydatkowanych na kształcanie radnego powiatu na kursie dla doradców metodycznych.

Uchwałą Kolegium RIO z 27 września 2002 roku nr 79/2002 zastrzeżenia do wniosku **nr 11 zostały oddalone**.

5. Rozpatrywanie spraw dotyczących powiadomień przez skarbnika o przypadkach dokonania kontrasygnaty na pisemne polecenie zwierzchnika (art. 13 pkt 9 ustawy o rio).

W 2002 roku Izba nie została powiadomiona przez skarbników o dokonaniu kontrasygnaty na pisemne polecenie zwierzchnika, a zatem nie zachodziła potrzeba rozpatrywania przedmiotowych spraw.

6. Skargi do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

W 2002 r. wniesiono do NSA łącznie 5 skarg, z tego przez:

- **organy stanowiące** nadzorowanych jst 2 skargi na uchwały Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu,
- **Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej** we Wrocławiu 3 skargi na uchwały organów jst.

1) skargi wniesione przez organy jst na uchwały Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej dotyczyły następujących spraw (2):

- **bezzasadnego unieważnienia przez Kolegium** w części uchwały rady miejskiej w sprawie ustalenia opłaty administracyjnej od czynności przygotowawczych i decyzji administracyjnych w sprawach przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności, wobec naruszenia art. 19 ust. 1 lit. „c” i art. 18 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych w związku z art. 2 ust. 1 pkt 1 lit. „g” i art. 3 ustawy z 9 września 2000 r. o opiece społecznej (dot. Jeleniej Góry).

Wyrokiem z 17 maja 2002 r. NSA uchylił zaskarżoną uchwałę stwierdzając naruszenie przez Kolegium Izby prawa materialnego poprzez jego błędną wykładnię.

- **bezzasadnego unieważnienia przez Kolegium** uchwały w sprawie wysokości rocznych stawek podatku od środków transportowych wobec naruszenia art. 9 ust. 3 i art. 10 ust. 1 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (dot. Żarowa).

Wyrokiem z 2 października 2002 r. NSA oddalił skargę rady miejskiej uznając, że rada nie mogła w ciągu roku zmienić stawek podatkowych ze skutkiem prawnym na ten rok podatkowy (art. 10 w związku z art. 20 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).

2) skargi wniesione przez Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu na uchwały jst (3) w sprawie:

- **określenia przez radę miejską targowisk i miejsc targowych** oraz ustalenia dziennych stawek opłaty targowej na terenie miasta wobec ustalenia za prowadzenie handlu poza terenem wyznaczonych targowisk, restrykcyjnych opłat targowych noszących charakter kary pieniężnej lub grzywny (Karpacz). Wobec podjęcia przez organ stanowiący strony przeciwnej nowej uchwały w przedmiotowej sprawie, uchylającej zaskarżoną uchwałę, strona skarżąca pismem z 8 listopada 2002 r. cofnęła skargę a NSA postanowieniem z 18 listopada 2002 r. prowadzone postępowanie umorzył.
- **udzielenia przez dwie rady powiatu poręczeń długoterminowych dla SP ZOZ**, wobec istotnego naruszenia art. 52 ustawy z 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych. Ze względu na upływ terminu 30 dni do rozstrzygnięcia nadzorczego, złożenie niniejszych skarg stało się konieczne (dot. Powiatu w Środzie Śląskiej i Kamiennej Górze). Przedmiotem skarg było: – stwierdzenie nieważności przedmiotowej uchwały w całości i wstrzymanie jej wykonania do dnia wydania orzeczenia w sprawie, w oparciu o art. 81 ust. 2 ustawy o samorządzie powiatowym.

Do końca 2002 r. skargi nie zostały rozstrzygnięte.

3) W 2002 r. Naczelny Sąd Administracyjny rozpatrzył 4 skargi wniesione w latach 1999-2001 przez organy stanowiące jst na uchwały Kolegium RIO. Podjęte rozstrzygnięcia były następujące:

- skarga rady gminy na uchwałę Kolegium stwierdzającą nieważność uchwały w sprawie absolutorium dla zarządu gminy **została oddalona** w związku z błędną interpretacją przepisów regulujących udzielanie absolutorium przez organ stanowiący gminy (Podgórzyn),
- skarga rady gminy na uchwałę Kolegium stwierdzającą nieważność uchwały w sprawie udzielenia dotacji przedmiotowej w oparciu o art. 117 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, **została oddalona** (Osiecznica),
- dwie skargi gminy (Zawidów) na uchwały Kolegium RIO stwierdzające ich nieważność w części dotyczącej ustalenia opłat administracyjnych za wydane decyzje administracyjne w sprawach przekształcenia prawa użytkowania wieczystego, przysługującego osobom fizycznym w prawo własności, Naczelny Sąd Administracyjny **uchylił zaskarżone uchwały** uznając błędną wykładnię prawa materialnego określającego zasadność opłat o których mowa w art. 3 ustawy o opłacie skarbowej.

4) Na 31 grudnia 2002 r. pozostały nierozpatrzone 2 skargi wniesione do NSA w 2002 r. przez Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu (skargi na Powiat w Środzie Śląskiej i Kamiennej Górze).

7. Rozpatrywanie skarg na działalność organów nadzorowanych jednostek samorządu terytorialnego (art. 229 kpa).

W 2002 roku wpłynęły do Izby **31 sprawy**, stanowiące w świetle art. 229 Kpa skargi dotyczące zadań lub działalności organów, z tego:

- 1) 23 sprawy dotyczyły określonych w pkt 1 - skarg na działalność organów stanowiących nadzorowanych jednostek samorządu terytorialnego w zakresie spraw finansowych, w tym 20 skarg na działalność rady gminy i 3 skargi na działalność rady powiatu,
- 2) 4 sprawy dotyczyły określonych w pkt 3 - skarg na działalność organu wykonawczego gminy i kierowników gminnych jednostek organizacyjnych,
- 3) 1 sprawa dotyczyła określonej w pkt 4 - skargi na działalność zarządu powiatu,
- 4) 3 sprawy dotyczyły określonych w pkt 7 - skarg na działalność Izby.

Skargi do rozpatrzenia przez Izbę:

- 1) przekazane przez Wojewodę Dolnośląskiego (17 spraw) w związku z wniesieniem skarg na organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego w zakresie spraw finansowych, w tym skarg wniesionych przez: radnych gmin (7), radnych powiatu (2), rady osiedli (2), stowarzyszenia (1) i mieszkańców gmin (5),
- 2) przekazane przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji – 1 sprawa do wyjaśnienia w związku z wniesieniem skargi przez przewodniczącego rady miejskiej,
- 3) pozostałe wniesione przez:
 - radnych gmin (5) i radnych powiatu (1),
 - mieszkańców gmin lub ich pełnomocników (3),
 - inne podmioty (4).

Spośród wniesionych do Izby skarg (5 spraw), dotyczących skarg na działalność organów wykonawczych i kierowników jednostek organizacyjnych, zgodnie z dyspozycją art. 231 Kpa, zostało przekazanych do rozpatrzenia właściwym organom. Ponadto Wojewodzie Dolnośląskiemu przekazano ponownie, niewłaściwie skierowaną do Izby, skargę na uchwałę rady gminy w sprawie ustalenia diet dla radnych.

W 2002 roku rozpatrzeniu przez Izbę zgodnie z właściwością rzeczową podlegało 25 skarg, z tego:

- 1) 22 skargi na uchwały organów stanowiących jst w zakresie spraw finansowych objętych nadzorem Izby zostały objęte postępowaniem wyjaśniającym, w tym 15 skarg postępowaniem nadzorczym (postępowanie w 3 sprawach zakończono w 2003 r.),
- 2) 3 skargi dotyczące wykonywania zadań przez pracowników Izby zostały rozpatrzone i wyjaśnione przez Prezesa Izby jako bezzasadne.

Zakres przedmiotowy spraw podnoszonych w skargach na uchwały organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego dotyczył uchwał podjętych w sprawach:

- absolutorium dla zarządu (5 skarg) w związku z zarzutem dotyczącym trybu ich podjęcia,
- budżetu i jego zmian (8 skarg), w tym 3 skargi dotyczyły trybu podjęcia uchwały,
- podatków i opłat lokalnych (4 skargi), w tym 3 skargi dotyczyły treści uchwały,
- zasad i zakresu przyznawania dotacji (4 skargi), w tym 2 dotyczyły zasad podziału środków finansowych na działalność osiedla w związku z zarzutem dotyczącym trybu ich podjęcia,
- zaciągania zobowiązań (1 skarga).

Sprawy ze skarg na przedmiotowe uchwały podlegały merytorycznemu rozpatrzeniu przez Kolegium Izby. Przeprowadzone postępowanie nadzorcze i wyjaśniające w odniesieniu do:

- 1) spraw z 15 skarg na uchwały organów stanowiących jst zakończono podjęciem odrębnej uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi (2 podjęte w 2003 roku),
- 2) spraw z 6 skarg na uchwałę uwzględniono przy badaniu przedmiotowych uchwał,
- 3) sprawy z 1 skargi na uchwałę budżetową, w tym sprawy dotyczące wykonywania budżetu uwzględniono w trakcie prowadzonej w jednostce kontroli gospodarki finansowej.

W wyniku rozpatrzenia spraw ze skarg na uchwały organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego udzielono odpowiedzi skarżącym::

– uchwałą Kolegium:

- 1) o uwzględnieniu 2 skarg, z tego:
 - skargi na uchwałę budżetową w związku z uchybieniem procedurze uchwalania budżetu przy jej podjęciu. Uchybienie proceduralne nie skutkowało stwierdzeniem naruszenia prawa w przedmiotowej uchwale (uchwała Kolegium nr 27/2002),
 - 1 skargi na uchwałę w sprawie podatków i opłat lokalnych w zakresie stawek opłaty targowej (uchwała Kolegium nr 15/2003). W przeprowadzonym z urzędu postępowaniu nadzorczym nad przedmiotową uchwałą Kolegium stwierdziło nieważność uchwały w zakresie ustalenia stawek opłaty targowej;
- 2) o oddaleniu 13 skarg w związku z brakiem podstaw do ich uwzględnienia.

– pismem informującym o rozpatrzeniu spraw ze skarg:

- 1) w 2 przypadkach informującym o nie stwierdzonym w wyniku przeprowadzonego z urzędu postępowania nadzorczego naruszeniu prawa w uchwale, będącej przedmiotem skargi.

Skarżącym do wiadomości przekazano uchwałę Kolegium w przedmiotowej sprawie,

- 2) w 1 przypadku o stwierdzonym w wyniku przeprowadzonego z urzędu postępowania nadzorczego naruszeniu prawa w uchwale, której skarga dotyczyła,

- 3) w 1 przypadku o przekazaniu poruszonych w skardze kwestii do zbadania w trakcie prowadzonej w gminie kontroli gospodarki finansowej,
- 4) w 3 przypadkach o zbadaniu uchwały pod względem jej zgodności z prawem i o wynikach przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego. Jednocześnie poinformowano, że nadzór nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego sprawowany jest na podstawie kryterium zgodności z prawem.

8. Działalność opiniodawcza składów orzekających.

Składy orzekające powołane przez Prezesa Izby wydały w 2002 r. ogółem 1189 opinii w sprawach określonych w art. 13 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych i art. 49 ust. 2 ustawy o finansach publicznych. Rodzaje wydanych opinii i ich charakter przedstawiono w zestawieniu nr 2.

W 2002 r. wydano o 12 opinii mniej niż w roku poprzednim. Charakter wydanych opinii był następujący: (w nawiasie podano relacje za 2001 rok):

– Ogółem, z tego:	1.189, tj. 100% (100%)
– pozytywne	888, tj. 74,7% (66%)
– pozytywne z uwagami	296, tj. 24,9% (33%)
– negatywne	5, tj. 0,4% (1%)

Przedstawione relacje wskazują na poprawę jakości przedkładanych do zaopiniowania spraw.

Wydane w 2002 r. opinie negatywne (5) dotyczyły:

- informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2002 r. (1),
- sprawozdania z wykonania budżetu za 2001 r. (1),
- wniosków komisji rewizyjnych (2),
- możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prognozy kształtowania się długu publicznego (1).

Przyczyny wydania opinii negatywnych:

- 1) opinię negatywną w sprawie informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2002 r. wydano w odniesieniu do informacji przedłożonej przez Zarząd Związku Komunalnego „Wodociąg Bartoszków-Tyniec Legnicki” z powodu nieprowadzenia przez Związek działalności statutowej będąc jednocześnie obciążonym zobowiązaniami wymagalnymi w kwocie 365.875 zł, wynikającymi z wyroku Sądu Wojewódzkiego w Wałbrzychu z siedzibą w Świdnicy z dnia 21 lutego 1997 r.

Zdaniem Składu Orzekającego, który wydał przedstawioną opinię negatywną, brak działań zmierzających do spłaty zobowiązań oraz zaniechanie prowadzenia działalności statutowej, stanowi podstawę do podjęcia działań zmierzających do likwidacji Związku.

W 2002 r. Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu przeprowadziła na wniosek Wojewody Dolnośląskiego kontrolę gospodarki finansowej tego Związku, z której ustalenia pokontrolne przekazano Wojewodzie.

- 2) opinię negatywną o sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy i Miasta Lwówek Śląski za 2001 r. wraz z odrębnym sprawozdaniem z wykonania planów finansowych zadań z zakresu administracji rządowej przekazanych ustawowo, wydano w związku ze stwierdzeniem:

- na podstawie wykazanych w sprawozdaniu Rb-28S o wydatkach, licznych przypadków wykonania wydatków przekraczających zaplanowane wielkości (na łączną kwotę 49.515 zł), co stanowi o naruszeniu zasad gospodarki finansowej obowiązujących w toku wykonywania budżetu (art. 92 pkt 3 w związku z art. 129 ust. 1 ufp):
- w sprawozdaniach Rb-30, Rb-32 i Rb-33 licznych przypadków realizacji wydatków bez uprzedniego dokonania zmiany planu finansowego,
- na podstawie danych wykazanych w sprawozdaniu Rb-NDS – o nadwyżce/deficycie, stwierdzono włączenie do sfinansowania wydatków bieżących 2001 r. w wysokości 134.670 zł, środków stanowiących dochody roku 2002, czym naruszono zasadę roczności budżetu, określoną w art. 109 ufp.

- 3) wnioski 2 komisji rewizyjnych w sprawie absolutorium zostały negatywnie zaopiniowane, jak niżej:

- wniosek Komisji Rewizyjnej Rady Miasta i Gminy Wleń w sprawie nieudzielenia Zarządowi absolutorium, który zawierał lakoniczną opinię o wykonaniu budżetu za 2001 r. Ocena ta zawierała stwierdzenie, że Komisja zapoznała się ze sprawozdaniem z wykonania budżetu oraz uchwałą Składu Orzekającego RIO o wykonaniu budżetu, w

wyniku czego nie wniesiono zastrzeżeń do sprawozdania. W tym stanie faktycznym zawnioskowano nieudzielenie absolutorium uzasadniając propozycję zarzutem nie podjęcia przez Zarząd dostatecznych kroków wprowadzenia w życie wniosków formułowanych na sesjach rady, w tym dotyczących w szczególności sytuacji Komunalnego Zakładu Obsługi Mieszkańców Wlenia. Zdaniem Składu Orzekającego postawiony zarzut nie mógł stanowić podstawy sformułowania wniosku o nieudzielenie absolutorium, a zatem wniosek Komisji Rewizyjnej został zaopiniowany negatywnie.

- podjęcie wniosku przez Komisję Rewizyjną Rady Powiatu Milickiego w sprawie nieudzielenia absolutorium Zarządowi Powiatu nie zostało poprzedzone oceną wykonania budżetu za 2001 r. Ograniczenie się do „rozpatrzenia sprawozdania” nie spełniło w opinii Składu Orzekającego kryteriów całokształtu oceny wykonania budżetu. W wyniku przeprowadzonego przez Skład Orzekający postępowania wyjaśniającego, Komisja Rewizyjna w późniejszym terminie przedłożyła dodatkowo informację o zapoznaniu się z rocznym sprawozdaniem z wykonania budżetu powiatu za 2001 r. Z treści złożonych dokumentów wynikało, że Komisja Rewizyjna nie wniosła zastrzeżeń do wielkości planowanych dochodów i wydatków budżetu, wielkości dokonywanych zmian na przestrzeni roku, a następnie wielkości zrealizowanych dochodów i wydatków budżetowych. Komisja nie zgłosiła również zastrzeżeń w zakresie zaciągniętych zobowiązań finansowych, jak również w zakresie prawidłowości korzystania z upoważnień ustawowych i delegacji rady w zakresie wykonywania budżetu. Komisja nie wskazała również na naruszenie przez Zarząd Powiatu zasad celowości, gospodarności, legalności i rzetelności przy wykonywaniu budżetu. W zakresie odchyień pomiędzy budżetem uchwalonym a wykonywanym zwrócono uwagę na niewykonanie zadania „inwestycja szpitala powiatowego” w kwocie 3.323.581 zł, na niewykonanie międzygminnej sieci radiowej, na zbyt późne zrestrukturyzowanie oświaty ponadgimnazjalnej oraz wielkość nadwyżki na koniec roku w wysokości 179.600 zł.

Zdaniem Składu Orzekającego argumentacja wniosku Komisji Rewizyjnej sformułowana na gruncie oceny wybranych elementów wykonania budżetu uzasadnia stwierdzenie, że końcowe ustalenia członków Komisji Rewizyjnej mogły zostać wywiedzione na podstawie okoliczności nie związanych z wykonywaniem budżetu. Przedstawione okoliczności stanowiły podstawę wydania opinii negatywnej w przedmiotowej sprawie.

- 4) opinia negatywna o możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prognozy kształtowania się długu publicznego została wydana w odniesieniu do budżetu Powiatu w Świdnicy na 2002 rok w związku z nieuwzględnieniem w prognozie kwoty długu spłaty kwot wcześniej zaciągniętego kredytu oraz niezaplanowania rozchodów z tego tytułu, co w konsekwencji stanowi naruszenie zasady równowagi budżetowej, zgodnie z którą planowane rozchody i wydatki powinny równoważyć sumę dochodów i przychodów budżetu.

Poza istotnymi naruszeniami prawa, omówionymi w wydanych opiniach negatywnych, składy orzekające wskazywały również uchybienia i zastrzeżenia, mające charakter nieistotnego naruszenia prawa.

Do najczęściej występujących **nieistotnych naruszeń prawa** składy orzekające kwalifikowały następujące nieprawidłowości:

- a) w opiniach w sprawie możliwości spłaty kredytów lub pożyczek wskazywano na:
- zagrożenie przekroczenia relacji określonej w art. 113 ustawy o finansach publicznych w związku z niską realizacją dochodów,
 - brak uzasadnienia do prognozowania w latach spłaty kredytów dochodów na poziomie znacznie wyższym od dotychczas uzyskiwanych,
 - brak włączenia do źródeł pokrycia deficytu przychodów pochodzących z wolnych środków, jako nadwyżek środków pieniężnych,
 - zagrożenie realizacji obligatoryjnych zadań własnych w związku z obciążeniem budżetów kolejnych lat obowiązkiem spłat wysokich kwot zobowiązań.
- b) w opiniach w sprawie przedłożonych projektów budżetów wraz z informacjami o stanie mienia, wskazywano:
- **organom gmin na:**
 - błędy w stosowaniu klasyfikacji budżetowej (opłaty, dotacje),
 - brak ustalenia planowanego wyniku budżetu, a w przypadku deficytu nieokreślenia źródeł jego finansowania (art.124 ust.1 pkt 3),

- brak określenia wymaganej ustawą formy organizacyjnej dla prowadzenia zadań organizowanej działalności kulturalnej, w tym prowadzenia gminnych bibliotek publicznych w formie instytucji kultury,
- bezpodstawne planowanie wydatków na dofinansowanie bieżącej działalności innych podmiotów (zakładów opieki zdrowotnej, stowarzyszeń),
- zaplanowanie składki na rzecz Izby Rolniczej poniżej 2% planowanych wpływów z podatku rolnego,
- przedwczesne włączenie do przychodów budżetu nadwyżek z lat ubiegłych, ustalonych szacunkowo przed zamknięciem roku budżetowego,
- brak spójności części normatywnej z danymi wykazanymi w załącznikach do uchwały,
- brak spójności planowanych w roku budżetowym wydatków inwestycyjnych z kwotami wynikającymi z wieloletnich programów inwestycyjnych,
- nieuwzględnienie w prognozie długu zobowiązań wynikających z kwoty zaciągniętych w latach ubiegłych kredytów i pożyczek,
- nieprecyzyjne sformułowanie upoważnień dla organu wykonawczego, w tym brak upoważnienia do spłaty zobowiązań (art. 124 ust. 1, pkt 7),
- niespełnienie wymogów określonych w art. 120 u.f.p. w zakresie informacji o stanie mienia
- **zarządom powiatów na:**
 - brak określenia źródeł pokrycia deficytu, bądź przeznaczenia planowanej nadwyżki,
 - błędy w stosowaniu klasyfikacji budżetowej (opłaty),
 - brak spójności zapisów części normatywnej z załącznikami do uchwały,
 - brak załączenia prognozy kwoty długu powiatu (art. 115),
 - niezgodne z dyspozycją art.120 opracowanie informacji o stanie mienia komunalnego,
 - planowanie wydatków bezpośrednich na rzecz SPZOZ, zamiast zastosowania przewidzianej prawem formy dotacji (art. 55 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej).
- **zarządom związków międzygminnych na:**
 - brak spójności przedstawionych w planach finansowych związków kwot wpływów z tytułu wpłat gmin członków z przyjętymi w budżetach gmin członków,
 - planowanie przychodów zwrotnych w kwotach przekraczających ustawowe granice zadłużenia,
 - błędy w stosowaniu klasyfikacji budżetowej w zakresie wydatków związanych z obsługą długu,
 - brak załączenia prognozy długu związku.
- c) **w opiniach o przedkładanych informacjach o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2002 r. wskazywano:**
 - brak dokonania analizy i przedstawienia możliwości wykonania planu rocznego, w tym **w zakresie dochodów:** przebiegu realizacji, poziomu zaległości podatkowych, skutków udzielonych ulg i zwolnień, a **w zakresie wydatków:** stopnia wykonania obligatoryjnych zadań własnych i zadań inwestycyjnych,
 - brak określenia uwarunkowań i ewentualnych zagrożeń dla realizacji budżetu w drugim półroczu,
 - brak odniesienia do stanu zadłużenia i przedstawienia przyczyn powstania zobowiązań wymagalnych, w tym przedstawienia możliwości poprawy sytuacji finansowej w II półroczu,
 - brak zgodności planowanych kwot dotacji celowych na dofinansowanie bieżących zadań własnych z wykazami przedstawionymi przez dysponenta,
 - brak zgodności planu wykazanego w sprawozdaniach z wynikającym z podjętych uchwał w sprawie budżetu,
 - brak przedstawienia wykonania planów finansowych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych, funduszy celowych,
 - błędy dotyczące sporządzania sprawozdań, w tym przedstawianie w Rb-50 wydatków w kwotach wyższych od otrzymanych dotacji celowych,
 - niezachowanie wymaganej spójności stanu środków obrotowych w Rb-30, Rb-31, Rb-33.
- d) **w opiniach w sprawie przedkładanych sprawozdań z wykonania budżetu za 2001 rok wraz z odrębnymi sprawozdaniami z wykonania planów finansowych zadań z zakresu administracji wskazywano:**
 - **zarządom gmin na:**

- nieprawidłowości w realizacji budżetu, w tym dotyczące wykonania dochodów znacznie poniżej planowanych, co znalazło wyraz w powstaniu zobowiązań wymagalnych bądź przekroczeniu kwoty planowanego deficytu i skutkowało przekroczeniem bądź niebezpiecznym zbliżeniem do granicy zadłużenia określonej w art. 114 ustawy o finansach publicznych,
- brak zgodności planu wykazanego w sprawozdaniach ze stanem wynikającym z podjętych uchwał,
- brak przedstawienia analizy wykonania budżetu z uwzględnieniem różnic między budżetem uchwalonym a wykonanym, w tym w zakresie dochodów - wskazania przyczyn niepełnej realizacji i działań podjętych w celu windykacji należności oraz skutków finansowych udzielonych ulg, a w zakresie wydatków - informacji o wynikach analiz i ocenach uzyskanych efektów inwestycyjnych z uwzględnieniem zmian w poziomie zadłużenia,
- brak przedstawienia precyzyjnej informacji o kształtowaniu się długu publicznego jednostki, w tym odniesienia się do wzrostu zobowiązań wymagalnych i przedstawienia uzasadnienia dokonania spłaty zobowiązań w kwotach odbiegających od planowanych,
- brak oceny wykonania planów finansowych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych, funduszy celowych,
- brak zachowania wymaganej spójności pomiędzy sprawozdaniami ,
- błędy w stosowaniu klasyfikacji budżetowej i w sporządzeniu sprawozdań budżetowych
- niezgodność kwot dotacji celowych z przedstawionymi przez dysponenta,

– zarządom związków międzygminnych na:

- brak odniesienia się do poziomu zadłużenia związku,
 - brak uzasadnienia do wykazania w wydatkach inwestycyjnych związku zadań wykonanych przez gminę członka związku.
- e) w opiniach o wnioskach komisji rewizyjnych w sprawie absolutorium wskazywano że:
- przy formułowaniu wniosku nie przedstawiono wyników oceny wykonania budżetu, a wniosek oparto jedynie na ocenie i analizie samego sprawozdania z wykonania budżetu,
 - komisja nie wyraziła opinii o wykonaniu budżetu, a przedłożone dokumenty nie pozwalały na jednoznaczne stwierdzenie, że wniosek został sformułowany w oparciu o kryteria związane bezpośrednio z wykonaniem budżetu,
 - przedmiot wniosku, w tym jego tytuł nie został sformułowany w sposób jednoznaczny,
 - w uzasadnieniu dokonanej oceny nie określono, co i w jakim zakresie zbadano.

f) w opiniach o możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prognozy kształtowania się długu publicznego wskazywano na:

- nieuwzględnienie w prognozowanej kwocie długu kwot zobowiązań wynikających z zaciągniętych kredytów i pożyczek,
- nieuwzględnienie w kwocie długu zobowiązań wymagalnych podczas gdy w sprawozdaniu Rb-Z wykazano zobowiązania z tego tytułu,
- nieprawidłowe określenie kwoty deficytu,
- nieprawidłowe ustalenie relacji określonych w art. art. 113 i 114 ustawy o finansach publicznych,
- wysoki poziom zadłużenia jednostki, który przy realizacji dochodów poniżej planowanych wielkości może spowodować przekroczenie ustawowo określonych granic zadłużenia.

8. Rozpatrywanie odwołań zarządów jst do pełnego składu Kolegium Izby od opinii wydanych przez składy orzekające.

W 2002 r. w oparciu o art. 20 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych do Kolegium Izby wpłynęło 1 odwołanie od negatywnej opinii składu orzekającego, wydane w sprawie projektu budżetu Powiatu Zgorzeleckiego na 2003 r. Odwołanie wpłynęło do Izby w grudniu 2002 r., ale było przedmiotem rozstrzygnięcia Kolegium Izby w styczniu 2003 r.

W wyniku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego i przedstawienia przez Zarząd Powiatu dodatkowych materiałów uzasadniających przyjęte do projektu budżetu wielkości dochodów i wydatków budżetowych na 2003 r., jak również wyjaśnienie różnic

przewidywanego wykonania budżetu za 2002 r., stanowiło uzasadnienie zmiany kwalifikacji charakteru wydanej opinii z negatywnej na pozytywną z zastrzeżeniami oraz uwzględnienie w zestawieniu nr 2 – Wyniki działalności opiniodawczej w 2002 r., danych uwzględniających rozpatrzone odwołanie.

9. Przekazywanie Ministrowi Finansów i Wojewodzie informacji o negatywnych opiniach.

Na podstawie art. 21 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych oraz § 2 pkt 5 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 stycznia 2002 r. w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych (Dz.U. Nr 3, poz. 34) Prezes Izby informował w 2002 r. Ministra Finansów i Wojewodę Dolnośląskiego o negatywnych opiniach wydanych w sprawach określonych w art. 13 pkt 4 i 5 dotyczących przedkładanych przez zarządy jst informacjach o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze 2002 r. oraz sprawozdaniach z wykonania budżetu wraz z odrębnymi sprawozdaniem z wykonania planów finansowych zadań z zakresu administracji rządowej, przekazanych ustawowo, za 2001 rok. Przedmiotem sporządzanych informacji były stosowne opinie negatywne, szerzej omówione w części sprawozdania dotyczącego działalności opiniodawczej składów orzekających. Reasumując informuje się, że o wydaniu negatywnych opinii o przebiegu wykonania budżetów stanowiło naruszenie zasad gospodarki finansowej obowiązujących w toku wykonywania budżetu, określonych w art. 92 ustawy o finansach publicznych.

II. Zadania w zakresie dyscypliny finansów publicznych

Wyniki prowadzonego postępowania w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych stanowią przedmiot odrębnych sprawozdań sporządzanych przez:

- 1) **Rzecznika dyscypliny finansów publicznych** przy Wojewodzie Dolnośląskim i Regionalnej Izbie Obrachunkowej we Wrocławiu za okresy kwartalne i przedkładanych Ministrowi Finansów, Biuro do Spraw Dyscypliny Finansów Publicznych, stosownie do przepisu § 85 ust. 1 i 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 1999 r. w sprawie właściwości i trybu powoływania rzeczników dyscypliny finansów publicznych, organów orzekających oraz szczegółowych zasad postępowania w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. Nr 42, poz. 421 ze zm.),
- Z przedstawionego na koniec 2002 r. sprawozdania wynika, że zawiadomienia, które wpłynęły w 2002 r. do rzecznika dfp I instancji, zawierały 150 spraw właściwych dla Komisji Orzekającej przy RIO i dotyczyły 233 osób. Po uwzględnieniu spraw niezakończonych z roku poprzedniego, oraz zakończonych na przestrzeni 2002 r., na koniec 2002 r. pozostało 180 spraw oraz 18 w postępowaniu Komisji Orzekającej (wnioski o ukaranie). W 2002 r. rzecznik sporządził 85 postanowień o odmowie wniesienia wniosku o ukaranie, w tym z uwagi na:

- | | |
|------------------------------------|----|
| – znikomą szkodliwość społeczną | 6 |
| – przedawnienie | 15 |
| – czyn nie stanowił naruszenia dfp | 64 |

Postanowieniami o odmowie wniesienia wniosku o ukaranie rzecznik objął 121 osób.

- 2) **Przewodniczącą Komisji Orzekającej** w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej we Wrocławiu, o sposobie załatwienia

wniosków o ukaranie wniesionych do Komisji Orzekającej w 2002 r., przedkładanego Przewodniczącemu Głównej Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych przy Ministrze Finansów.

Komisja Orzekająca przy RIO we Wrocławiu w toku 18 rozpraw i posiedzeń orzekała w 2002 r. w 44 sprawach obejmujących 56 obwinionych. Orzeczenia o uniewinnieniu wydano względem 9 obwinionych a winnymi uznano 47 osób, z tego:

- ukarano ogółem 29 osób
 - w tym karą:
 - upomnienia 22 osoby
 - nagany 4 osoby
 - pieniężną 3 osoby

a od wymierzenia kary odstąpiono względem 18 osób.

Najczęstsze zarzuty naruszenia dyscypliny finansów publicznych dotyczyły:

- naruszenia zasad, form lub trybu postępowania przy udzieleniu zamówienia publicznego (art. 138 ust. 1 pkt 12 ufp) w 41%,
- zaniechania przeprowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji lub dokonania inwentaryzacji w sposób niezgodny ze stanem faktycznym (pkt 13) w 18%,
- dopuszczenia się zwłoki w regulowaniu zobowiązań jednostki sektora finansów publicznych powodującej uszczuplenie środków publicznych wskutek zapłaty odsetek za opóźnienie w zapłacie (pkt 11) w 10%.

III. Zadania w zakresie kontroli

1. Prowadzenie kontroli i działań pokontrolnych zgodnie z planem i tematyką określoną w planie kontroli.

Uchwalony przez Kolegium Izby plan kontroli na 2002 rok zakładał przeprowadzenie 58 kontroli kompleksowych w jednostkach samorządu terytorialnego, w tym 32 kontrole gmin, 16 kontroli powiatów oraz 10 kontroli związków międzygminnych.

Wydział Kontroli w okresie sprawozdawczym przeprowadził 68 kontroli, w tym: 53 kontrole kompleksowe, 11 kontroli doraźnych, 1 kontrolę problemową i 3 kontrole sprawdzające. Poza tym Wydział rozpoczął kontrole kompleksowe w 5 jednostkach samorządu terytorialnego objętych rocznym planem – 2 pod koniec listopada, a 3 w grudniu – z planowanym terminem zakończenia w lutym i marcu 2003 roku. Niezależnie od tego Wydział – poza planem – rozpoczął w pierwszej połowie grudnia 2002 roku kontrolę kompleksową gminy, z przewidywanym terminem zakończenia w połowie marca 2003 roku. Przesunięcie terminów zakończenia 5 kontroli objętych planem 2002 roku na rok następny spowodowane było kontynuacją 7 kontroli rozpoczętych w 2001 roku, a także koniecznością przedłużenia o 10 do 20 dni planowanego terminu zakończenia kontroli w kilkunastu jednostkach. Złożyły się na to różne przyczyny, z których najistotniejsze to rozszerzenie zakresu kontroli o dodatkowe sprawy związane z otrzymanymi przez Izbę sygnałami o nieprawidłowościach, np. w gminach miejskich Lubań, Świdnica i Wołów, brak ewidencji księgowej spełniającej wymogi określone przepisami ustawy o rachunkowości w Związku Gmin Karkonoskich, prowadzony remont i brak pomieszczeń zastępczych w budynku starostwa w Dzierżonowie, a także absencja chorobowa inspektorów.

Kontrole koordynowane

W okresie sprawozdawczym do kontroli kompleksowych wybranych jednostek samorządu terytorialnego włączono przyjęte przez Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych wspólne programy dotyczące niżej wymienionych zagadnień:

Dług publiczny w jednostkach samorządu terytorialnego

Celem kontroli było zbadanie przestrzegania zasad zaciągania i ustalania wartości zobowiązań i prawidłowej klasyfikacji tytułów dłużnych, zachowania wymaganego poziomu zadłużenia, poprawności ewidencji księgowej i sprawozdawczości o stanie zobowiązań.

Tematykę tę włączono do kontroli 8 gmin: Bolesławiec, Dzierżoniów, Kąty Wrocławskie, Lwówek Śl., Świdnica(miasto), Świebodzice, Twardogóra i Wleń oraz 7 powiatów: Lwówek Śl., Oleśnica, Oława, Środa Śląska, Świdnica i Wołów .

Koordinatorem kontroli tego zagadnienia była Regionalna Izba Obrachunkowa w Bydgoszczy.

Dochody z tytułu „renty planistycznej”

Celem kontroli było ustalenie, czy w jednostkach samorządu terytorialnego jest naliczana i pobierana opłata z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w związku z uchwaleniem lub zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w przypadku zbycia tej nieruchomości.

Tematykę tę włączono do kontroli 9 gmin: Dzierżoniów, Grębocice, Kąty Wrocławskie, Kobierzyce, Lubań(miasto), Oława(gmina), Prochowice, Świdnica(miasto), Świebodzice.

Koordinatorem kontroli w tym zakresie była Regionalna Izba Obrachunkowa w Lublinie.

Dochody z tytułu opłat adiacenckich

Celem kontroli było ustalenie, czy gminy pobierają opłaty adiacenckie z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w przypadkach określonych w art. 144 ust. 1, art. 107 ust. 1 oraz art. 98 ust. 4 ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz.U. z 2000 roku nr 46, poz. 543), a także jakie dochody osiągają z tego tytułu.

Tematykę tę włączono do kontroli 8 gmin: Dzierżoniów, Grębocice, Kąty Wrocławskie, Jedlina Zdrój, Lubań(miasto), Świdnica (miasto), Świebodzice i Twardogóra.

Koordinatorem kontroli była Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze.

Materiały z przeprowadzonych kontroli koordynowanych zostały przekazane do odpowiednich Izb, w celu opracowania informacji zbiorczej o ich wynikach.

Kontrola problemowa uzgodniona z Najwyższą Izbą Kontroli, w oparciu o wspólnie opracowaną tematykę

Na podstawie porozumienia zawartego 18 lutego 2002 roku w Warszawie pomiędzy Najwyższą Izbą Kontroli reprezentowaną przez Prezesa, a Krajową Radą Regionalnych Izb Obrachunkowych reprezentowaną przez Przewodniczącego Rady, określającego zasady współdziałania NIK z KRRIO oraz delegatur NIK z regionalnymi izbami obrachunkowymi, na rzecz poprawy stanu przestrzegania prawa, koordynowania działań kontrolnych oraz szkoleń pracowników, Izby uczestniczyły w realizacji **skoordynowanej kontroli w zakresie zadłużenia wybranych jednostek samorządu terytorialnego**. Program kontroli został opracowany przez Najwyższą Izbę Kontroli w uzgodnieniu z zespołem roboczym wyznaczonym przez Krajową Radę. Celem kontroli było ustalenie stopnia zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego oraz ich jednostek organizacyjnych posiadających osobowość prawną, w związku z zaciąganiem przez nie zobowiązań w formie kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych oraz udzielania poręczeń i gwarancji, a w szczególności: poziomu dynamiki i struktury zadłużenia j.s.t., przyczyn zadłużania się, prawidłowości postępowania

na etapie zaciągania i spłaty zobowiązań, stanu zadłużenia samodzielnych zakładów opieki zdrowotnej i samorządowych instytucji kultury działających na terenie jednostki samorządu terytorialnego.

Wydział włączył tę tematykę do prowadzonych kontroli kompleksowych 5 powiatów: Góra, Kamienna Góra, Legnica, Lubań i Żąbkowice Śl. oraz 5 gmin: Bystrzyca Kłodzka, Jedlina Zdrój, Kunice, Lubań (miasto) i Prochowice.

Materiały z przeprowadzonych kontroli, po zbiorczym opracowaniu ich wyników przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Bydgoszczy, zostaną przekazane do Najwyższej Izby Kontroli w celu opracowania informacji o wynikach wspólnie przeprowadzonej kontroli zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego.

Kontrole doraźne podjęte i realizowane poza planem :

UM Polanica Zdrój

Kontrola w zakresie zadania inwestycyjnego „odbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Polanicy Zdroju” oraz regulacji zobowiązań wobec wykonawcy – Wrocławskiego Przedsiębiorstwa Robót Inżynieryjnych „WPRI –EKO” Sp. z o.o. z Wrocławia przeprowadzona została na wniosek Prokuratury Rejonowej w Kłodzku. Czynności kontrolne wykazały wystąpienie uchybień i nieprawidłowości zarówno w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego jak i w trakcie realizacji inwestycji. Po zakończeniu kontroli skierowano do Burmistrza Miasta wystąpienie pokontrolne, w którym zalecono m. in. wyegzekwowanie od WPRI-EKO dokonania napraw gwarancyjnych, lub wykonanie ich na jego koszt, oraz podjęcie skutecznych działań prowadzących do ukończenia wszystkich przewidzianych prac wymaganych do przeprowadzenia odbioru oczyszczalni i uzyskania pozwolenia na użytkowanie. Wystąpienie pokontrolne wraz z informacją o wynikach kontroli przesłane zostało Prokuraturze 5 marca 2002 roku.

UG Stara Kamienica

Kontrola w zakresie inwestycji, gospodarki mieniem i udzielania zleceń przeprowadzona została na wniosek Komendy Miejskiej Policji w Jeleniej Górze. W wyniku ustaleń kontroli stwierdzono, że wystąpiły uchybienia i nieprawidłowości związane z udzielaniem zamówień publicznych na dostawę opału dla Urzędu Gminy, na modernizację dróg i na wykonanie opracowania „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Stara Kamienica”, a także dotyczące sprzedaży lokalu mieszkalnego oraz dzierżawy gruntów. Efektem kontroli było m.in. przypisanie do zwrotu uczestnikowi przetargu na zbycie nieruchomości bezzasadnie wypłaconego przez Zarząd Gminy wadium w kwocie 1 470 zł. Do Wójta skierowano wystąpienie pokontrolne, zawierające zalecenia zmierzające do usunięcia stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości. W odpowiedzi z 26 sierpnia 2002 roku Wójt poinformował o wykonaniu zaleceń.

O wynikach kontroli powiadomiono Prokuraturę Rejonową w Jeleniej Górze pismem z 19 lipca 2002 roku, w którym stwierdzono, że zdaniem Izby, ujawnione w wyniku kontroli nieprawidłowości nie noszą znamion przestępstw w rozumieniu kodeksu karnego.

Biblioteka Publiczna w Legnicy

Przedmiotem kontroli objęto gospodarkę finansową Legnickiej Biblioteki Publicznej w zakresie wykonania przychodów i kosztów, realizacji planu remontów, rozliczenia dotacji ze środków publicznych, stanu rozrachunków i roszczeń oraz sprawozdań finansowych za 2001 rok. Ponadto do zakresu kontroli włączono także zagadnienia poruszone w liście otwartym do Prezydenta Miasta Legnicy. Z wnioskiem o przeprowadzenie kontroli wystąpiła Prokuratura Rejonowa w Legnicy w związku z anonimowymi pismami zawierającymi zarzuty dotyczące m. in. podejrzeń o działanie na szkodę Biblioteki przez jej dyrektora, co miało się wyrażać niegospodarnością w dysponowaniu publicznymi środkami finansowymi, nielegalnym wymuszaniem opłat od czytelników i przeznaczaniu tych opłat na pokrycie długów. Kontrola

wykazała, że podnoszone zarzuty potwierdziły się jedynie częściowo. Po zakończeniu kontroli do kierownika jednostki skierowano wystąpienie pokontrolne zawierające wnioski o podjęcie działań w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości. Izba przekazała Prokuraturze Rejonowej w Legnicy 2 sierpnia 2002 roku informację o wynikach kontroli wraz z dokumentacją. Prokuratura wydała 14 sierpnia 2002 roku postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania.

W piśmie z 26 sierpnia 2002 roku dyrektor Biblioteki poinformował Izbę o realizacji wniosków pokontrolnych.

UG Marcinowice

Zakresem kontroli objęto zlecenie i finansowanie opinii naukowej na temat kompleksowej kanalizacji gminy. Kontrolę przeprowadzono w związku z pismem mieszkańca gminy zawierającym zarzuty wobec działalności organów gminy. Czynności kontrolne potwierdziły wystąpienie nieprawidłowości w procedurze postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w tym: nieuzasadnione ograniczenie podmiotów ubiegających się o przedmiotowe zamówienie, niespełnienie naukowego charakteru zamówienia, brak zatwierdzenia trybu zamówienia z wolnej ręki przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, gdy wartość zamówienia przekroczyła 20 000 EURO. W związku z powyższym skierowane zostało do rzecznika dyscypliny finansów publicznych zawiadomienie o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych. O wynikach kontroli poinformowano autora pisma 16 lipca 2002 roku. Według informacji Przewodniczącego Zarządu z 12 sierpnia 2002 roku zalecenia pokontrolne zostały wykonane. Po zakończeniu kontroli przekazano 16 lipca 2002 roku Prokuraturze Rejonowej w Świdnicy informację o wynikach kontroli oraz kserokopię wystąpienia pokontrolnego.

UG Przeworno

Zakresem kontroli objęto realizację działań dotyczących profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi oraz realizację wydatków budżetowych, w szczególności powstanie zobowiązań z tytułu nieterminowej zapłaty za roboty budowlane i stosowanie trybu z wolnej ręki. Kontrola została spowodowana pismem radnego gminy. W trakcie kontroli w wyniku starań czynionych przez Wójta wykonawca wodociągu zrzekł się roszczeń z tytułu odsetek za nieterminową zapłatę należności. Po zakończeniu kontroli do Wójta skierowano wystąpienie, zawierające zalecenia zmierzające do usunięcia stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości. O sposobie realizacji powyższych zaleceń Wójt powiadomił Izbę 30 października 2002 roku. Radny został poinformowany o wynikach kontroli pismem z 2 października 2002 roku. Na wniosek Prokuratury Rejonowej w Ząbkowicach Śląskich 25 listopada 2002 r. Izba przekazała Prokuraturze dokumentację wraz z informacją o przeprowadzonej kontroli.

UM Świdnica

Kontrolę w zakresie prawidłowości zbycia gruntów pod centrum handlowo – rozrywkowe przeprowadzono w związku z pismem Świdnickiego Stowarzyszenia Kupców „Gryf”. Czynności kontrolne ujawniły fakty uzasadniające podejrzenie popełnienia przez członków Zarządu Miasta przestępstwa, polegającego na niedopełnieniu obowiązku zachowania szczególnej staranności przy wykonywaniu zarządu mieniem gminnym i jego ochrony w trakcie postępowania dotyczącego sprzedaży gruntów gminnych. W efekcie Miasto zostało pozbawione dochodów możliwych do uzyskania przy zachowaniu należytej staranności. W wyniku kontroli stwierdzono, że sprzedaży dokonano w oparciu o operat szacunkowy, w którym wartość nieruchomości określona została jak dla gruntu przeznaczonego dla lokalizacji usług turystyki, sportu i rekreacji. O powyższym powiadomiona została Prokuratura Rejonowa w Świdnicy 11 grudnia 2002 roku. Po zakończeniu kontroli do Prezydenta Miasta skierowano wystąpienie pokontrolne. O realizacji wniosków pokontrolnych Prezydent Miasta poinformował Izbę 16 grudnia 2002 roku. Informacja o wynikach przeprowadzonej kontroli została przekazana również Świdnickiemu Stowarzyszeniu „Gryf” 10 grudnia 2002 roku.

Dom Dziecka w Małkowicach

Kontrolą objęto zasady prowadzenia rachunkowości, dokonywania wydatków i gospodarki mieniem w 2001 roku, z uwzględnieniem danych z poprzednich okresów sprawozdawczych oraz bieżącej działalności jednostki. Kontrola spowodowana została pismem przekazanym Izbie przez Urząd Kontroli Skarbowej, zawierającym zarzuty dotyczące działalności finansowej Domu Dziecka. Z ustaleń kontroli wynika, że przedmiotowa działalność prowadzona była bez zachowania obowiązujących zasad rachunkowości,

polegających na właściwym i pełnym ujmowaniu dochodów i wydatków w ewidencji księgowej oraz bieżącym i rzetelnym rozliczaniu dochodów i wydatków budżetowych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Wystąpienie pokontrolne skierowane do kierownika jednostki i przesłane do wiadomości Przewodniczącego Zarządu Powiatu Wrocławskiego zawierało m. in. wnioski dotyczące aktualizacji przepisów wewnętrznych, przestrzegania przepisów ustawy o rachunkowości i ustawy o zamówieniach publicznych, prawidłowego sporządzania sprawozdań, wystąpienia do wykonawcy zadania „Usunięcie awarii w kotłowni c.o.” o zwrot kwoty zapłaconej podwykonawcy. Informacja o przeprowadzanej kontroli przekazana została autorowi pisma 10 lutego 2003 roku.

UM Głogów

Zakresem kontroli objęto wydatki na remonty prywatnych mieszkań i lokali użytkowych w latach 1999-2001. Kontrola spowodowana została wnioskiem Prokuratury Rejonowej w Głogowie. W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono wystąpienie niezgodności z prawem w zakresie samego przebiegu procesu realizacji zamówienia publicznego badanych inwestycji i w zakresie funkcjonowania wspólnot mieszkaniowych nieruchomości, których właścicielem była gmina. Po zakończeniu kontroli skierowano wystąpienie pokontrolne do Prezydenta Miasta zawierające wnioski o podjęcie działań w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości. Izba przekazała Prokuraturze informację o wynikach kontroli oraz dokumentację z jej przebiegu.

UG Miłkowice

Kontrola w zakresie prawidłowości przeprowadzenia przetargu na eksploatację sieci wodno – kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków oraz zawarcia umowy z wybranym oferentem spowodowana została skargą Przedsiębiorstwa Produkcyjno Handlowo – Usługowego „Wodbud”, przekazaną Izbie przez Urząd Kontroli Skarbowej, dotyczącą nieprawidłowości w postępowaniu przetargowym. Kontrola wykazała, że przetarg przeprowadzony został z naruszeniem przepisów ustawy o zamówieniach publicznych, natomiast nie potwierdziły się zarzuty dotyczące niewłaściwego wyboru wykonawcy. Po zakończeniu kontroli do Wójta skierowano wystąpienie pokontrolne. O wynikach kontroli poinformowano autora skargi pismem z 10 lutego 2003 roku.

Powiat Głogów

Kontrolę w zakresie wydatków z budżetu powiatu wykonanych w drugim półroczu 2002 r. przeprowadzono w związku z anonimowym pismem przekazanym Izbie przez Prokuraturę Rejonową w Głogowie. Szczegółową kontrolą zostały objęte wydatki budżetu Powiatu, dotyczące m. in. zakupu sprzętu dla Policji i zakupu materiałów dla Zespołu Szkół Rolniczych w Głogowie. Stwierdzono, że działania kierownictwa były niezgodne z określonymi prawem zasadami gospodarki finansowej obowiązującymi jednostki samorządu terytorialnego oraz z przepisami wewnętrznymi wprowadzonymi przez Starostwo Powiatowe. Kserokopię protokołu kontroli oraz wystąpienia pokontrolnego przekazano Prokuraturze Rejonowej w Głogowie.

UMG Kąty Wrocławskie

Kontrola przeprowadzona została w zakresie prawidłowości ustalania i poboru opłaty za wywóz odpadów komunalnych. Kontrola przeprowadzona została w związku z pismem zawierającym zarzuty niezgodnego z prawem działania Zarządu Miasta i Gminy w zakresie finansowania przez mieszkańców gminy wywozu odpadów z posesji i opłat za dostarczone pojemniki. Podnoszone w piśmie zarzuty nie potwierdziły się, jednakże czynności kontrolne wykazały, że wystąpiły nieprawidłowości i uchybienia w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o zamówieniach publicznych oraz w zakresie naliczania podatku, co spowodowało niepełną realizację dochodów gminy. W wyniku niepodejmowania w latach 2001-2002 działań windykacyjnych zaległości w opłacie na rzecz wywozu odpadów z posesji według stanu na 11 listopada 2002 roku wyniosły 207 935 zł. Po przeprowadzonej kontroli skierowano wystąpienie do Burmistrza Miasta. Informację o wynikach kontroli przekazano 14 lutego 2003 roku autorowi pisma.

Wykaz przeprowadzonych kontroli przedstawia zestawienie nr 1 do sprawozdania z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu za 2002 rok.

Stwierdzone w toku kontroli uchybienia i nieprawidłowości znalazły odbicie w wystąpieniach pokontrolnych skierowanych do kontrolowanych jednostek, zawierających

zalecenia zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności. Kopie wystąpień przekazano do wiadomości odpowiednim organom stanowiącym jednostek samorządu terytorialnego. Ogółem w wystąpieniach pokontrolnych zawarto **1276 zaleceń pokontrolnych**.

Uchybienia i nieprawidłowości występujące najczęściej w kontrolowanych jednostkach zostały opisane w Sprawozdaniu z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej Regionalnej Izby Obrachunkowej za 2002 rok.

2. Szkolenie inspektorów ds. kontroli w zakresie problemów objętych działalnością kontrolną.

Szczegółowe informacje w tym zakresie zawiera ww. Sprawozdanie z działalności kontrolnej i informacyjno-szkoleniowej .

3. Szkolenie absolwentów wyższych uczelni zatrudnianych w Izbie w celu przygotowania ich do pracy w charakterze inspektora ds. kontroli.

Do pracy w Wydziale Kontroli przyjęto trzy osoby, z których dwie zatrudnione 2 kwietnia 2002 r. na stanowisku referenta odbyły staż zgodnie z Zarządzeniem nr 4/2001 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu z 3 września 2001 roku w sprawie przebiegu stażu absolwenta szkoły wyższej, mającego na celu przygotowanie do pracy w charakterze inspektora do spraw kontroli. W ramach stażu osoby te odbyły zajęcia warsztatowe w siedzibie Izby, a także uczestniczyły w kontrolach w charakterze obserwatora bez prawa wykonywania czynności kontrolnych, w celu praktycznego przygotowania się do przeprowadzania kontroli. Po odbyciu stażu, z dniem 1 września zostały awansowane na stanowisko młodszego inspektora.

4. Opracowanie sprawozdania z realizacji planu kontroli i działań pokontrolnych za rok 2001

Sprawozdanie z realizacji planu kontroli i działań pokontrolnych w 2001 r. zostało opracowane zgodnie z terminem ustalonym w ramowym planie pracy Izby i przyjęte przez Kolegium RIO uchwałą nr 37/2002 z 27 marca 2002 roku w sprawie przyjęcia sprawozdania z rocznego wykonania ramowego planu pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w tym planu kontroli.

5. Współpraca Wydziału Kontroli z Wydziałem Informacji, Analiz i Szkoleń w zakresie wymiany informacji o jednostkach objętych kontrolą.

W czasie przeznaczonym na przygotowania kontroli w jednostce, inspektorzy ds. kontroli analizują dokumenty gromadzone w WIAS. Dane zawarte w dokumentach są wykorzystywane do opracowania szczegółowego planu kontroli gminy. Kontakty w tym zakresie są utrzymywane w trybie roboczym w czasie trwania kontroli oraz po jej zakończeniu i polegają na wymianie informacji o nieprawidłowościach.

6. Opracowanie planu kontroli podmiotów, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych na 2003 rok.

Plan kontroli jednostek samorządu terytorialnego na 2003 rok został opracowany zgodnie z terminem i przyjęty przez Kolegium RIO uchwałą nr 110/2002 z 18 grudnia 2002 roku w sprawie ramowego planu pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu na 2002 rok oraz planu kontroli.

7. Kontrola formalna i rachunkowa sprawozdań kwartalnych z wykonania budżetów jst, wniosków o przyznanie części rekompensującej oraz sprawozdań w zakresie długu publicznego oraz poręczeń i gwarancji jednostek sektora finansów publicznych zbadane w 2002 r.

W 2002 r. Izba skontrolowała zgodnie z art. 9a ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych łącznie 11510 sprawozdań, z tego przypada na:

– sprawozdania budżetowe	8641
– wnioski o przyznanie kwoty rekompensującej dochody utracone z tytułu ustawowych ulg i zwolnień	354
– sprawozdania o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji	1253
– sprawozdania o stanie należności	1262

Łączna liczba sprawozdań i wniosków skontrolowanych w 2002 r. wzrosła o 1068 w porównaniu do stanu z roku poprzedniego. Sprawozdania skorygowane w 2002 r. stanowiły 1535, czyli 13% liczby ogółem i wzrosły w porównaniu z rokiem poprzednim nieznacznie, bo o 37.

Najczęściej występujące błędy w sprawozdaniach:

1) Rb-27S:

- brak zgodności kwot wykonanych dochodów z wykazami MF i dysponentów,
- błędy w stosowaniu klasyfikacji budżetowej,
- brak spójności między sprawozdaniami

2) Rb-28S:

- brak zgodności planu z uchwałą,
- brak wykazania danych w kolumnie zaangażowanie,
- błędy w klasyfikacji budżetowej,

3) Rb-NDS:

- brak spójności z innymi sprawozdaniami
- brak zgodności planu z uchwałą budżetową,
- wykazanie stanu nadwyżki z lat ubiegłych i stanu wolnych środków w kwotach niezgodnych z wynikającymi z bilansu budżetu,
- brak pokrycia ujemnego wyniku budżetu,
- brak wpisania znaku w przypadku ujemnego wyniku,
- wykazanie danych w nieodpowiednich pozycjach sprawozdania,

4) Rb-Z :

- wykazanie danych bez uwzględnienia przychodów i rozchodów w roku budżetowym,
- błędne ustalenie sumy zobowiązań,
- nie wykazanie zobowiązań wymagalnych, podczas gdy zostały wykazane w Rb-28S,
- wykazanie kwot w niewłaściwych wierszach i kolumnach,

5) Rb-PDP :

- niezgodność dochodów i skutków finansowych z Rb-27S,
- zmiana kwoty dochodów wykonanych z tytułu opłaty skarbowej,
- wykazanie dochodów wykonanych bez uwzględnienia odpisów na środek specjalny US,
- wykazanie dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym w wysokości przekazanych, a nie wykonanych,

- w wykonaniu zaleceń pokontrolnych korekty dotyczyły niewykazania pełnych kwot skutków obniżenia stawek i skutków ulg, odroczeń, zwolnień.

6) Rb – 30, Rb – 31, Rb-32, Rb-33:

- zastosowanie niewłaściwego symbolu dla funduszu celowego,
- wykazanie w przychodach funduszu ochrony środowiska odsetek od środków na rachunku bankowym,
- błędy w stosowaniu klasyfikacji budżetowej
- wykazanie stanu środków obrotowych na początek badanego okresu sprawozdawczego niezgodnie ze stanem środków obrotowych na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego,
- brak spójności ze sprawozdaniem Rb-28S w zakresie kwot dotacji przedmiotowych (podmiotowych),
- brak wykazania danych we wszystkich działach sprawozdania,

Błędy we wnioskach na subwencję rekompensującą:

korekty dokonywane przez jednostki we wnioskach na 30.czerwca 2002 r. dotyczyły:

- bezpodstawnego wykazania przewidywanych skutków z tytułu podatku od środków transportowych,
 - zawyżenia kwoty przewidywanych skutków obniżenia opłaty eksploatacyjnej,
 - usunięcia błędów formalnych (braku zgodności znaczników wersji elektronicznej z papierową, braku podpisu kierownika jednostki),
- korekty dokonane w wykonaniu zaleceń pokontrolnych dotyczyły:
- zawyżenia skutków ulg w podatku rolnym (ulga góraska 1 przypadek),
 - zawyżenia skutków zwolnień ustawowych z tytułu opłaty eksploatacyjnej 1 przypadek.

Najczęściej występujące błędy w sprawozdaniach w zakresie państwowego długu publicznego (Rb-Z):

- nieprawidłowe ustalenie sum w kolumnach zbiorczych i w wierszu ogółem,
- wykazanie danych w sposób uniemożliwiający ich scalenie,
- niezachowanie wymaganej spójności danych, w tym nie wykazanie danych cząstkowych,
- przedstawienie danych dotyczących długu jednostki samorządu terytorialnego,
- przedstawienie danych dotyczących funduszy celowych, będących w dyspozycji jednostki samorządu terytorialnego,
- nieprawidłowe użycie symbolu dla oznakowania jednostki samorządu terytorialnego składającej sprawozdanie i dla oznakowania rodzaju jednostki sektora finansów publicznych.

Wskazane błędy dotyczyły w zasadzie sprawozdań sporządzonych za 4 kwartał 2001 roku, czyli za pierwszy okres sprawozdawczy.

Jednocześnie informuję, że Izba nie prowadzi oddzielnej ewidencji dla przekazanych sprawozdań, w tym korekt sprawozdań. Funkcję rejestru sprawozdań pełni wydruk z bazy sprawozdań przekazanych i stanowiących podstawę sporządzenia sprawozdania zbiorczego.

IV. Zadania inne

1. Przekazanie ministrowi ds. administracji publicznej sprawozdań z wykonania planu pracy za 2001 r.

Zgodnie z § 2 pkt 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 stycznia 2000 r. w związku z art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu przekazał Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji uchwałą Kolegium Nr 37/2002 z 27 marca 2002 r. z załącznikiem stanowiącym przedmiotowe sprawozdanie.

2. Współudział w opracowaniu sprawozdania z działalności izb i wykonania budżetu przez jst za 2001 rok.

W wykonaniu art. 25 ust. 1 pkt 7 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, dotyczącym sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania

budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego za 2001 rok, przedkładanego przez Krajową Radę RIO w terminie do 30 czerwca 2002 r. Sejmowi i Senatowi, pracownicy Izby współpracowali z Komisją Analiz KR RIO i zgodnie z jej ustaleniami, opracowali stosowne materiały.

3. Kontrola formalna i rachunkowa wniosków jst o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej (art. 9a ustawy o rio).

Wyniki przeprowadzonej kontroli wniosków o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej zostały omówione w rozdziale II, pkt 7.

4. Opracowanie danych analitycznych dotyczących budżetów i ich wykonania przez jst dla organów rządowych, samorządowych i innych podmiotów.

W 2002 r. Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu opracowała niżej podane materiały analityczne:

1. Raport o dotacjach jednostek samorządu terytorialnego województwa dolnośląskiego udzielonych dla organizacji pozarządowych w 2000 i 2001 r.
Opracowanie wykonano w lutym 2002 r. na prośbę Stowarzyszenia Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów Miast na prawach powiatu Dolnego Śląska.
2. Informację o dochodach uzyskanych z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż alkoholu i wydatkach na realizację wojewódzkiego i gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w budżetach jednostek samorządu terytorialnego za 2001 r.
Opracowanie wykonano w kwietniu 2002 r. na prośbę Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie.
3. Informację o dochodach gmin i miast na prawach powiatu województwa dolnośląskiego z tytułu podatku rolnego uzyskanego w 2001 r. i planowanych na 2002 rok.
Informację opracowano w kwietniu 2002 r. na prośbę Dolnośląskiej Izby Rolniczej we Wrocławiu.
4. Informację o dochodach, wydatkach, wyniku finansowym oraz długu publicznym jednostek samorządu terytorialnego i związków międzygminnych działających na obszarze powiatu kłodzkiego za 2001 rok.
Informację opracowano w maju 2002 r. na prośbę Starosty Powiatu Kłodzkiego.
5. Informację w sprawie podatków i opłat lokalnych gmin, opracowaną na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego, w celu przygotowania projektu ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.
Materiał zebrano w maju 2002 r. na prośbę Ministerstwa Finansów.
6. Informację o planowanych i wykonanych w 2001 r. wydatkach jednostek samorządu terytorialnego województwa dolnośląskiego na ochronę zdrowia (z wyodrębnieniem rozdziałów).
Informację opracowano w czerwcu 2002 r. na prośbę Instytutu Badań i Informacji Szpitalnych w Warszawie, którą do wiadomości i ewentualnego wykorzystania przekazano Wojewodzie Dolnośląskiemu i Urzędowi Marszałkowskiemu.
7. Informację o dochodach, wydatkach i wynikach budżetu gmin, powiatów, miast na prawach powiatu i samorządu województwa dolnośląskiego w latach 1999-2001.
8. Informację o planowanej obsłudze długu w budżetach dolnośląskich jednostek samorządu terytorialnego w 2002 r. (wielkość obsługi długu określono w oparciu o unormowania art. 113 ustawy o finansach publicznych).
Informacje z poz. 7-8 opracowano w lipcu 2002 r. na prośbę Urzędu Marszałkowskiego we Wrocławiu.
9. Informację o wydatkach powiatów i miast na prawach powiatu województwa dolnośląskiego na drogi publiczne wykonane w latach 1999-2001 i planowane na 2002 r.
Informację opracowano w lipcu 2002 r. na prośbę Najwyższej Izby Kontroli, Delegatura we Wrocławiu.
10. Informację o wydatkach inwestycyjnych jednostek samorządu terytorialnego województwa dolnośląskiego w latach 1999-2001, z wyodrębnieniem wydatków na drogi, ochronę środowiska i infrastrukturę społeczną (szkoły, służba zdrowia, opieka społeczna).

Informację opracowano we wrześniu 2002 r. na prośbę Urzędu Marszałkowskiego we Wrocławiu.

11. Informację o dochodach i wydatkach planowanych na 2003 r. na kulturę fizyczną i sport w budżecie samorządu Województwa Dolnośląskiego.

Informację opracowano w listopadzie 2002 r. na prośbę Ministerstwa Finansów.

12. Informację w sprawie określenia kwot przychodów oraz wydatków środków publicznych dokonywanych w ciągu roku budżetowego, których przekroczenie powoduje obowiązek prowadzenia audytu wewnętrznego (przychody lub wydatki 2001 r. przekraczające kwotę 7.216 tys. zł = 0,001% PKB).

Informację zebrano i opracowano w wyniku badania ankietowego przeprowadzonego w grudniu 2002 r. na prośbę Ministerstwa Finansów, Departamentu Koordynacji Kontroli Finansowej i Audytu Wewnętrznego.

V. Zadania w zakresie szkolenia i informacji

Statutowe zadania Izby w zakresie działalności informacyjnej i szkoleniowej, określone w art. 1 ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, są przedmiotem odrębnego sprawozdania przyjętego Uchwałą Kolegium Nr 31/2003 z 11 marca 2003 r.

VI. Zadania w zakresie wewnętrznego funkcjonowania Izby

1. Sprawozdanie z wykonania budżetu regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu za 2002 rok.

Planowane i wykonane dochody budżetu państwa Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu w 2002 r.

DOCHODY:

planowane ogółem

14.000,-

wykonanie ogółem, z tego:

- 26.105,-

§ 057 – grzywny i kary

4.000,-

§ 069 – wpływy z różnych opłat, zwrot kosztów postępowania administracyjnego

6.509,-

§ 084 – wpływy ze sprzedaży składników majątkowych

6.898,-

§ 097 – wpływy różne (należności płatnika i opłaty za inform.)

971,-

§ 242 – wpływy do budżetu nadwyżki środków obrotowych i środków specjalnych

7.727,-

Z powyższej specyfikacji wynika, że wykazane dochody obejmują dochody z tytułu kar za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, zwrot kosztów postępowania administracyjnego, 20% planowanych przychodów ze środka specjalnego oraz należność płatnika od składek FUZ i zasiłków oraz wpłaty za sprzedane samochody.

WYDATKI:

Plan

- 5.231.883-

Wykonanie

- 5.231.883,-

W ramach wydatków sfinansowano:

§ 303 – Różne wydatki na rzecz osób fizycznych

- 149.062,-

- a) wynagrodzenia członków Kolegium

- 65.520,-

- b) ryczałtowe wynagrodzenie Komisji Orzekającej oraz posiedzenia KO

- 83.542,-

§ 401 – wynagrodzenia osobowe pracowników

- 3.206.335,-

§ 404 – dodatkowe wynagrodzenie roczne

- 222.697,-

§ 411, 412 – składki na ubezpieczenia społeczne i FP

- 676.975,-

§ 414 – składki na PFRON

- 18.619,-

§ 421 – zakup materiałów i wyposażenia

- 133.808,-

- a) prenumerata prasy, czasopism, Dz.U., MP itp.

- 12.860,-

- b) materiały biurowe, druki, tusz, toner

- 26.759,-

- c) sprzęt drobny i art. drobne

- 16.132,-

- d) wyposażenie i art. komputerowe

- 15.204,-

e) środki czystościowe i gospodarcze	-	13.281,-
f) paliwo, oleje, art. samochodowe	-	45.920,-
g) wydatki Krajowa Rada RIO	-	3.652,-
§ 424 – zakup książek	-	853,-
§ 426 – zakup energii	-	43.570,-
a) energia elektryczna	-	10.820,-
b) energia ciepła	-	30.153,-
c) woda	-	2.597,-
§ 427 – zakup usług remontowych	-	34.426,-
a) naprawy i konserwacja urządzeń	-	19.962,-
b) naprawy samochodów	-	14.474,-
§ 430 – zakup pozostałych usług	-	294.294,-
a) wywóz nieczystości, wyk. pieczętek, opłata kanalizacji, pranie itp.	-	13.950,-
b) opłaty telefoniczne, telekomunikacyjne, pocztowe, internet itp.	-	67.242,-
c) opłaty RTV, ogłoszenia, oznakowanie pojazd.	-	2.245,-
d) opłaty czynszu, dozór, wynajem pomieszczeń	-	86.674,-
e) opłaty szkolenia, studia	-	30.598,-
f) opł. parkowania i wynajem garażu, mycie sam.	-	14.773,-
g) opł. badanie lekarskie	-	328,-
h) umowy zlecenia	-	66.980,-
i) wydatki KR RIO	-	11.504,-
§ 441 – podróże służbowe krajowe	-	179.661,-
w tym wydatki Krajowej Rady RIO	-	5.001,-
§ 443 – różne opłaty i składki	-	16.511,-
a) ubezpieczenie budynków i mienia	-	1.599,-
b) ubezpieczenia samochodów	-	14.912,-
§ 444 – odpisy na ZFŚS	-	64.566,-
§ 452 – opłaty na rzecz jedn. samorządu terytorialnego	-	9.506,-
- podatek i opłata roczna	-	9.506,-
§ 605 – wydatki na remonty w jednostkach budżetowych	-	62.700,-
- wymiana stolarki okiennej w siedzibie Izby we Wrocławiu	-	62.700,-
§ 606 – wydatki na zakupy inwestycyjne jedn. budżetowych	-	118.300,-
- zakup komputerów stałych i przenośnych	-	40.327,-
- zakup samochodów FIAT ALBEA	-	69.360,-
- aktualizacja programu LEX	-	8.613,-

2. Sprawozdanie z przychodów i wydatków środka specjalnego.

Funkcjonujący w Izbie środek specjalny związany jest z ustawowo prowadzoną działalnością informacyjną i szkoleniową. W 2002 r. gromadzono na nim przychody z organizowanych szkoleń przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego oraz realizowano wydatki z nimi związane. Do budżetu państwa dokonano z tego tytułu wpłat w wysokości 7.727 zł, przy planie 7.000 zł.

Planowane przychody w kwocie 34.000 zł, wykonano w wysokości 67.000 zł, natomiast wydatki zaplanowano na poziomie dochodów a wykonano w kwocie 66.000 zł, w wyniku czego pozostały na koniec roku stan środków obrotowych wyniósł prawa 2.000 zł.

3. Ramowy plan pracy Izby na 2003 r.

Ramowy plan pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu na 2003 rok został przez Kolegium Izby przyjęty uchwałą Nr 110/2002 z 18 grudnia 2002 r., czyli w terminie określonym w planie pracy na 2002 r.

4. Sprawozdawczość GUS z wykonania budżetu Izby za 2002 r. była sporządzana zgodnie z obowiązującymi zasadami i w terminach określonych w stosownych przepisach.

Na uwagę zasługuje sprawozdanie o zatrudnieniu i wynagrodzeniach w Regionalnej Izbie Obrachunkowej w 2002 r. Na koniec 2002 r. w przeliczeniu na pełne etaty Izba zatrudniała 98 pracowników oraz 5 nieetatowych członków kolegium. W 2002 r. 8 pracowników Izby podnosiło swoje kwalifikacje zawodowe, w tym 6 w ramach kontynuowania studiów na poziomie wyższym oraz 2 w ramach studiów podyplomowych. W łącznej liczbie zatrudnionych w Izbie, inspektorami wydziału kontroli oraz wydziału informacji analiz i szkoleń było 67 pracowników. Umowa o pracę została rozwiązana z 8 pracownikami, w tym z 6 na zasadzie porozumienia stron oraz z 2 w wyniku upływu zamkniętego okresu zatrudnienia.

Średnie miesięczne wynagrodzenie pracowników ogółem wynosiło 2.690 zł, w tym inspektorów WK i WIAS potraktowanych łącznie 2.422 zł.

5. Obsługa Kolegium RIO prowadzona była w ramach Gabinetu Prezesa Izby, w którym gromadzone są protokoły posiedzeń Kolegium oraz inne materiały związane z działalnością Kolegium.
6. Obsługa Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych prowadzona była w siedzibie Izby we Wrocławiu przez pracownika Wydziału Informacji Analiz i szkoleń.
7. Obsługa składów orzekających powołanych przez Prezesa Izby a działających w poszczególnych zespołach zamiejscowych (po 1) oraz w siedzibie Izby we Wrocławiu (dwa) prowadzona była przez pracowników WIAS-u lub sekretariatu, zgodnie z wcześniej ustalonymi zasadami działania. Zadania pracowników WIAS-u polegały na opracowaniu wstępnych materiałów analitycznych, kompletowaniu i gromadzeniu niezbędnej dokumentacji.
8. Obsługa księgową Izby oraz zespołów zamiejscowych prowadzona była, podobnie jak w latach poprzednich, przez główną księgową i sekcję księgowości w siedzibie Izby we Wrocławiu.
9. Gromadzenie literatury, przepisów prawnych i komentarzy do nich do końca 3 kwartału 2002 r. realizowana była przez pracownika WIAS-u, który udostępniał posiadane zbiory pracownikom Izby, jak również osobom z poza Izby, w tym znacznej liczbie studentów wrocławskich uczelni zainteresowanym problematyką finansów samorządowych. Zmiana miejsca wykonywania obowiązków służbowych tego pracownika, poza teren gromadzenia tych materiałów, wymaga uporządkowania i wprowadzenia w tym zakresie zmian organizacyjnych.
10. Zaopatrzenie w urządzenia i sprzęt biurowy odbywało się zgodnie z ustalonym budżetem Izby przy współdziałaniu pracowników Biura Izby.

11. Nadzór nad funkcjonowaniem sprzętu komputerowego, w tym sieci komputerowej, był prowadzony na bieżąco, tak w zespołach zamiejscowych, jak i w siedzibie Izby, przez pracowników odpowiedzialnych w tym zakresie.

12. Aktualizacja komputerowego obiegu informacji w RIO.

W ramach rozszerzania zakresu prac objętych programami informatycznymi wprowadzono w 2002 r. niżej wymienione rozwiązania:

- 1) opracowanie struktury bazy danych Systemu RIO,
- 2) opracowanie oprogramowania łączącego dokumenty Systemu RIO z bazą danych,
- 3) połączenie z bazą danych dokumentów modułu „Rejestry” i modułu „Uchwały” Systemu RIO,
- 4) opracowanie oprogramowania do importu danych z uchwał i sprawozdań budżetowych do bazy danych Systemu RIO,
- 5) opracowanie poprawionych wersji dokumentów oraz oprogramowania (dla jst i dla RIO) do obsługi sprawozdań Rb-N i Rb-Z,
- 6) opracowanie dla Systemu RIO dokumentów i oprogramowania do sporządzania zestawień danych: „Ocena sprawozdania jst” i „Zestawienie uchwał według klasyfikacji”,
- 7) przygotowanie zintegrowanej wersji Systemu RIO w dwóch odmianach – dla RIO we Wrocławiu i dla zespołów zamiejscowych,
- 8) przygotowanie wersji instalacyjnej Systemu RIO dla Izby w Katowicach.
- 9) rozpoznanie oprogramowania systemu LINUX oraz baz danych i oprogramowania biurowego pracującego w tym środowisku operacyjnym.

Część przedstawionych programów jest aktualnie jeszcze przedmiotem ich testowania oraz dopracowywania.

Zestawienie 2.

Wyniki działalności opiniodawczej RIO we Wrocławiu w 2002 roku

Lp	WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba wydanych opinii			
		Razem	Charakter wydanych opinii		
			pozytywne	pozytywne z uwagami	negatywne
1	2	3	4	5	6
1	2002 r. – OGÓŁEM	1 189	888	296	5
	a) możliwości spłaty kredytów lub pożyczek	156	144	12	0
	b) przedkładanych projektów budżetów wraz z informacjami o stanie mienia j.s.t.	215	108	107	0
	c) przedkładanych informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze	208	130	77	1
	d) przedkładanych sprawozdań z wykonania budżetu j.s.t. i zadań zleconych j.s.t.	208	132	75	1
	e) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium	207	201	4	2
	f) opinii o zamiarze emisji papierów wartościowych	4	4	0	0
	g) możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prognozy kształtowania się długu publicznego	191	169	21	1
z tego:					
2	2002 r. – gminy	960	718	240	2
	a)	133	125	8	
	b)	172	84	88	
	c)	165	105	60	
	d)	165	101	63	1
	e)	164	160	3	1
	f)	1	1		
	g)	160	142	18	
3	2002 r. – powiaty	144	99	43	2
	a)	15	12	3	
	b)	26	9	17	
	c)	26	14	12	
	d)	26	19	7	
	e)	26	24	1	1
	f)	1	1		
	g)	24	20	3	1
4	2002 r. – miasta na prawach powiatów	29	27	2	0
	a)	7	7		
	b)	4	4		
	c)	4	3	1	
	d)	4	3	1	
	e)	4	4		
	f)	2	2		
	g)	4	4		
5	2002 r. – samorządy województw	5	5	0	0
	a)	0			

	b)	1	1		
	c)	1	1		
	d)	1	1		
	e)	1	1		
	f)	0	0		
	g)	1	1		
	2002 r. – związki międzygminne	51	39	11	1
6	a)	1		1	
	b)	12	10	2	
	c)	12	7	4	1
	d)	12	8	4	
	e)	12	12		
	f)	0			
	g)	2	2		

